СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXII П'ЯТНИЦЯ, 4 ЛЮТОГО 2005 РОКУ ЧИСЛО 5 VOL. CXII FRIDAY, FEBRUARY 4, 2005 No. 5

„Помаранчеву революцію" рятувала не лише СБУ...

У ч. 3 (з 21 січня) „Свобода" вмістила переклад статті С. Дж. Чайверса „Як українські розвідники змінили долю країни", яку 17 січня надрукував „The New York Times". Продовжує цю тему, збагачуючи її новими фактами, відомий британський журналіст Том Манголд. Відвідавши Київ, він надрукував в австралійській газеті „The Age" дослідження, присвячене ролі закордонних спецслужб в українській „помаранчевій революції". 1 лютого зміст його статті переказало у своїй україномовній програмі Радіо „Свобода". Нижче пропонуємо читачам найхарактерніші уривки з цього коментаря.

ПРАГА. – Згідно з розслідуванням відомого британського журналіста, виявляється, що і західні спецслужби не стояли осторонь подій.

На думку Тома Манголда, саме завдяки скоординованим зусиллям СБУ, української військової розвідки, ЦРУ та МІ6, тобто британської зовнішньої розвідки, вдалося попередити збройний конфлікт, який міг виникнути в Україні через бажання деяких скорумпованих політиків та гангстерів украсти перемогу в народного обранця на найважливіших виборах за останні 20 років.

Проте розпочалося все з російських спецслужб, до яких, на думку Тома Манголда, тягнеться нитка розслідування отруєння тоді ще основного претендента на президентську посаду, а нині Президента України Віктора Ющенка. Його, як з'ясовується, намагалися отруїти декілька разів впродовж місяця і використовували для цього не одну, а дві смертельні речовини.

Останню смертельну дозу отрути, розміром з макове зернятко, Віктор Ющенко, як вважає британський журналіст, отримав 5 вересня під час вечері з генералом СБУ Ігорем Смєшком та його заступником Володимиром Сацюком. За даними Тома Манголда, Смєшко не підозрював про змову. В ній зізналися кухар та кельнер, які готували та подавали вечерю. Вони, як важливі свідки, були вивезені з країни людьми Віктора Ющенка.

В інтерв'ю британському журналістові професор Микола Поліщук, член спеціальної комісії Верховної Ради з розслідування цієї справи, сказав, що плян був – дати смертельну дозу для того, щоб Ющенко помер на другий день. І його поховали б ще до того, як розтин міг би засвідчити присутність діоксину та іншої отрути – ендотоксину. Тільки те, що Ющенко вирвав по дорозі додому, врятувало йому життя, вважає професор Поліщук.

Те, що у Києві не готувалися до чесних виборів, у Вашінгтоні та Лондоні зрозуміли набагато раніше. Обидві столиці повторювали лише одне: ми не маємо улюбленців серед кандидатів, але нас хвилює законність виборів. Всередині літа вони дали зрозуміти президентові Леонідові Кучмі, якого до того часу вже підозрювали у багатьох брудних справах, та його соратнику Вікторові Медведчуку, що спроби фальсифікацій матимуть погані наслідки.

Для того, щоб у Києві зрозуміли, що розмова серйозна, один з підприємців, близьких до Л.

(Закінчення на стор. 19)

Ірак: перемога демократії над тероризмом

ПАРСИПАНІ, Н. Дж.. – У неділю, 30 січня, в Іраку відбулися перші за останні 50 років багатопартійні загальні вибори. Посилені заходи безпеки не змогли повністю запобігти хвилі насильства, яка прокотилася в цей день по країні: під час голосування в різних місцях загинуло близько 40 осіб, десятки поранено.

За оцінкою виборчої комісії Іраку, проголосувало близько 8 мільйонів іракців - понад 72 відсотки від зареєстрованих виборців. Попередні результати, як очікується, буде оголошено до кінця цього тижня, а остаточні - не раніше, ніж через 10 днів.

Громадяни Іраку, що досягли на 31 грудня 2004 року 18-річного віку, обирали перехідну Національну асамблею (парлямент), місцеві ради 18 провінцій, а курди, що проживають на півночі країни, ще й парлямент Курдистану.

За першими попередніми даними, серед політичних об'єднань перед ведуть „Об'єднаний альянс Іраку", „Іракський список" і „Альянс Курдистану". В „Об'єднаний альянс Іраку" входять великі та дрібні шиїтські угруповання. У складі коаліції є також „Ісламська партія Даваа" віцепрезидента Ібрагіма Джафарі та „Іракський національний конгрес" Ахмеда Чалабі. „Аль-Іракія" – бльок прем'єр-міністра Іяда Алаві. До цього списку входять як члени теперішнього уряду, так і представники відомих у країні кланів. „Альянс Курдистану" об'єднав найвідоміші курдські партії, зокрема "Народний союз Курдистану" Джаліля аль-Талабані та „Демократичну партію Курдистану" Масуда Барзані.

Голова перехідного уряду Іраку Іяд Аллаві сказав, що ці перші демократичні вибори переконливо засвідчили, що терористи зазнають поразки, бо Ірак вступив у нову фазу своєї історії. І. Аллаві закликав громади Іраку залишити в минулому свої поділи і працювати разом. Він готовий розпочати переговори, щоб забезпечити представництво у новому уряді всіх іракців.

Радники ООН з питань виборів підкреслюють, що хоч називати точні цифри ще зарано, все ж у переважно суннітських районах, де антиамериканські настрої найсильніші, активність виборців була вищою, ніж очікувалося.

Разом з тим спостерігачі зазначають, що ця активність дуже істотно відрізнялася в залежності від того, де проходили вибори. Масовість була вищою в регіонах з шиїтським населенням і в курдських районах, де навіть час голосування було продовжено, щоб дати можливість людям, які стояли в чергах на виборчі дільниці, віддати свої голоси. Проте там, де живуть мусульмани-сунніти, картина була іншою: багато виборчих дільниць було зачинено, а на діючих особливої активности не спостерігалося.

За даними соціологів, 76 відсотків арабів-сунітів, які живуть в Іраку, заявили перед виборами, що „ні в якому випадку не будуть голосувати". І тільки 9 відсотків з них підтвердили готовність прийти на виборчі дільниці. Тому є підозра, що незадоволені результатами виборів суніти можуть стати опорою для бойовиків. Адже за Садама Гусейна в політичному житті Іраку домінували представники саме сунітської громади. Від активности сунітів на виборах залежить, чи вдасться за підсумками голосування зформувати уряд, який представлятиме інтереси всіх іракців.

За 275 місць в іракській перехідній Національній асамблеї, яка має прийняти нову кон-

(Закінчення на стор. 4)

Донецьк вартий шампанського!

Р.Л. Хомяк

КИЇВ. – Пора сказати щось гарного про Донецьк – так, той самий Донецьк, який протягом довгої президентської передвиборної кампанії вособлювали кандидат Віктор Янукович і його прибічники, знані просто як „донецькі".

А про Донецьк є що доброго сказати. Насамперед треба поздоровити Міжнародну Асоціяцію Україністів (МАУ), яка пару років тому вирішила провести свій черговий з'їзд, у червні цього року, саме в Донецьку. Таким чином влітку, коли там зацвітуть троянди, до цього „російського" міста з'їдуться україністи всього світу. А серед світових україністів є й азійці, латино- і північно-американці, прерізні европейці, в додатку до діяспорних і місцевих етнічних українців.

Але те, що науковці з МАУ вирішили зібратись у Донецьку, не таке вже й дивне, адже в цьому місті діють потужні вищі наукові заклади: Донецький державний технічний університет, науковці якого винайшли систему пасивної радіолокації „Кольчуга", та Донецький університет, знаний за свій вищої ліґи філологічний факультет. Та й донецький балет, яким керує Вадим Писарєв, не один раз збирав похвали під час ґастролей по Америці.

Недавно українські засоби масової інформації заговорили про українську греко-католицьку церковцю Покрова Пресвятої Богородиці в Донецьку. Парафія заснована в1989 році, храм почали будувати десять років тому. Але ЗМІ зацікавились церковкою саме тепер, бо у 2000 році парох церкви вирішив намалювати ікону Матері Божої, яка опікується цілим Донбасом. На іконі, біля ніг Богоматері, за старими звичаями, зображені провідні особи реґіону – металурги, шахтарі, лікарі, єпископи різних конфесій і політичні діячі, в тому числі Віктор Янукович, який тоді був „губернатором" Донецької области. І хоч у службових приміщеннях вже зникли портрети колишнього прем'єр-міністра Януковича, у греко-католицькій церковці в Донецьку ніхто не думає „поправляти" ікону.

„Здавна існувала традиція, що на іконах Покрова Пресвятої Богородиці були зображені українські гетьмани.... І простий люд також стояв під покровом ... і тут немає нічого дивного, бо була така традиція", – пояснив кореспондентці газети „Україна молода" Павліні Кущ Донецько-Харківський екзарх Владика Степан Менек. А одна з парафіянок сказала: „Божа Мати не дивиться, чи це Янукович, чи це Рибак (тодішний голова міста Володимир Рибак також зображений на іконі), чи це Іванов та Петров. Це людина. У Божих очах це є людська душа... І Мати Божа всіх-всіх бере під свій покров. А Янукович – також Божа дитина". Ця непомітна церковця в „російському" До-

(Закінчення на стор. 19)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Дж. Буш порушує українське питання

ВАШІНҐТОН. – Сполучені Штати Америки задоволені першими контактами з новим українським керівництвом і посилять допомогу для розвитку демократії в Україні. Про це повідомив 31 січня директор відділу держав Східньої і Центральної Европи Ради національної безпеки США Деймон Вілсон. За його словами, адміністрація Дж. Буша усвідомлює важливість посилення співробітництва з Україною, а тому плянує збільшити фінансування проєктів щодо розвитку демократії в Україні, проведення парляментських виборів, підтримки громадянського суспільства і незалежних засобів масової інформації, а також програм обміну студентами імені сенатора Маски. Українське питання також включене до порядку денного переговорів президента Дж. Буша з провідниками европейських держав у лютому.

Конґрес США зобов’язався підтримувати Україну

ВАШІНҐТОН. – 26 січня Конґрес США ухвалив резолюцію, в якій зобов’язався підтримувати Україну на шляху побудови демократичного суспільства. У резолюції, ухваленій Палатою представників, наголошується, що тепер двосторонні американсько-українські зв’язки зміцнюються і Конгрес США зобов’язується сприяти створенню в Україні вільної і повністю відкритої демократичної системи, ефективної економіки і вільного ринку. У документі зазначається, що США неухильно підтримуватимуть Україну, її незалежність і територіяльну цілісність, а також допомагатимуть інтеґрації української держави в міжнародне демократичне співтовариство. Експерти вважають, що наступним кроком Конґресу має бути скасування поправки Джексона-Веника і надання Україні статусу держави найбільшого сприяння в торгівлі.

Сьома сесія Верховної Ради розгляне 750 питань

КИЇВ. – 1 лютого відкрилася сьома сесія Верховної Ради четвертого скликання, яка триватиме до середини липня. У проєкт порядку денного сьомої сесії внесено понад 750 питань, серед них – питання про затвердження кандидатури прем’єр-міністра України. Присягу народного депутата України прийняла Олена Бондаренко, яка зайняла у Верховній Раді місце В. Ющенка, оскільки він склав депутатські повноваження у зв’язку з обранням на посаду Президента України. Скоротилися фракція „Реґіони України“, група „Центр“. За станом на 1 лютого чисельність 14 парляментських фракцій і депутатських груп така: „Наша Україна“ – 101 депутат, КПУ – 59, „Реґіони України“ – 54, НАПУ – 33, СДПУ(о) – 27, „Єдина Україна“ – 22, СПУ – 21, БЮТ – 19, „Союз“ – 15, ТУ-НДП – 14, „Демократична Україна“ – 14, „Воля народу“ – 14, „Демініціятиви“ – 13, „Центр“ – 12. Позафракційними залишаються 32 з 450 депутатів.

Важливі зустрічі в Польщі

КРАКІВ. – 26 січня в Кракові В. Ющенко зустрівся з президентом Польщі Олександром Кваснєвським і віце-президентом США Діком Чейні, з польським прем’єром Мареком Бєлкою, з президентом Ізраїлю Моше Кацавом. На спільну прес-конференцію з В. Ющенком Д. Чейні з’явився в помаранчевій краватці. В. Ющенко запросив американського віце-президента відвідати Україну і висловив надію, що нові україно-американські взаємини будуть мати перспективний і результативний характер. Д. Чейні назвав В. Ющенка союзником США в боротьбі за свободу. Питання завершення Року Польщі в Україні й оголошення Року України в Польщі було одним з основних на зустрічі українського і польського президентів. Співрозмовники обговорили низку гуманітарних і торгово-економічних питань, зокрема питання функціонування нафтопроводу „Одеса-Броди“ і залучення взаємних інвестицій на польські й українські ринки. На початку зустрічі польська сторона подарувала Україні мільйон карбованців, надрукованих урядом гетьмана Павла Скоропадського в 1919 році, які були знайдені в Краківському архіві. На зустрічі з президентом Ізраїлю Моше Кацавом В. Ющенко підкреслив, що за його президентства „єврейського питання“ в Україні не буде. Президент України не сприймає ксенофобії й антисемітизму у будь-яких проявах. В. Ющенко у Польщі провів короткі переговори із провідниками Бельгії, Люксембургу, Голяндії, Норвегії, Франції та Чехії.

Л. Кучма одержав матеріяльне утримання

КИЇВ. – Колишній Президент України Леонід Кучма, повідомив „П’ятий канал“, за розпорядженням Кабінету міністрів України від 19 січня одержав матеріяльне утримання. Крім того, йому в довічне користування передано державну дачу з обслуговуванням і охороною. Згідно з розпорядженням, на нього працюватимуть один радник і два помічники, у нього будуть два авта і чотири водії, один кухар, дві покоївки і два офіціянти. Все це буде утримуватися за рахунок держави.

Оприлюднено списки осіб, які мали отримати ділянки в Пущі-Водиці

КИЇВ. – 31 січня народний депутат України Володимир Бондаренко та депутат Київської міської ради Віктор Іванченко оприлюднили списки осіб, які за рішеннями Київської ради мали отримати земельні ділянки у Пущі-Водиці під Києвом. За словами В. Іванченка, інформація Київського міського голови Олександра Омельченка від 26 січня про те, що „не було ніякої таємниці у пофамільних списках“ і що у списках „немає жодного чиновника Київської міської адміністрації, жодного працівника районної ради, жодного депутата Київської ради“, є неправдою. Серед оприлюднених прізвищ у списку є ряд начальників головних управлінь адміністрації. 90 відсотків заяв були написані в період з 1 по 15 листопада 2004 року, коли всім розповідали, що переміг на президентських виборах В. Янукович. Зокрема лісові ділянки отримали народний депутат Степан Гавриш, представник Л. Кучми у парляменті Олександер Задорожній, перший заступник голови Служби безпеки України Володимир Сацюк, міністер транспорту і зв’язку України Георгій Кірпа, довірена особа В. Януковича Раїса Богатирьова, міністер внутрішніх справ Микола Білоконь, голова Черкаської обласної адміністрації Вадим Льошенко, міський голова Полтави Анатолій Кукоба. Київська рада передала землі чиновникам у приватну власність та оренду на 49 років для будівництва будинків, гаражів, а також для індивідуального садівництва. Список громадян, які отримали ділянки, Київська рада не розголошувала. 27 січня 2005 р. Київська міська рада на своїй сесії прийняла рішення призупинити передання у власність земель в Пуща-Водиці.

В Україні закрито справи проти Ю. Тимошенко

КИЇВ. – Генеральна прокуратура України повідомила 31 січня про закриття всіх карних справ проти Юлії Тимошенко та членів її родини, а також всіх керівників корпорації „Єдині енергетичні системи України“ за відсутністю складу злочину в її діях. Щодо заяви Генерального прокурора Росії, який повідомив, що ордер на затримання Юлії Тимошенко залишається чинним і справу проти неї не закрито, Генеральний прокурор України С. Піскун зауважив, що в Росії закрито справу проти представників міністерства оборони, яких звинувачували у хабарництві, а Ю. Тимошенко є лише епізодом у цій справі.

Обличчя В. Ющенка прийде до норми

КИЇВ. – Обличчя Президента України В. Ющенка цілковито прийде до норми за кілька місяців, заявив 26 січня професор Микола Корпан, який лікував В.Ющенка в австрійській клініці „Рудольфінергавс“. Лікар сказав, що В.Ющенко є повністю здоровою людиною, і його психічному і фізичному здоров’ю ніщо не загрожує, хоча вересень і жовтень минулого року були найважчими для В. Ющенка і лікарів.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Померла 87-річна мати Віктора Ющенка

КИЇВ. – У понеділок, 31 січня, на 88-му році життя, після важкої тривалої хвороби померла Варвара Ющенко, мати Віктора Ющенка. У Володимирському соборі, в Києві, відбулося відспівування покійної. Поховали Варвару Ющенко у рідній Хоружівці, на сільському цвинтарі, поряд з могилою її чоловіка Андрія. Варвара Ющенко народилася 27 листопада 1918 року. Все життя працювала вчителем математики у Хоружівці. Виховала двох синів, мала сімох онуків, трьох правнуків. Завжди мала велику повагу від односельчан. Мати В. Ющенка говорила, що її життєвим кредо було: „Навчився ходити – починай робити“.

В. Ющенко із своєю матір’ю 3 липня 2004 р. в батьківському будинку в с. Хоружівці. Фото:УНІАН

Останні кілька місяців Варвара Тимофіївна провела в лікарні у Києві. 31 січня на українському телеканалі „УТ-1“ було показано документальний фільм „Варвара Ющенко із Хоружівки“, який зняла студія „Україна: історії і долі„ у 2003 році.

Президент України продовжує отримувати співчуття з приводу смерти матері. Їх надіслали секретар Собору єпископів УПЦ в США Архиєпископ Антоній, члени фракції „Наша Україна“, голова Верховної Ради Володимир Литвин, президент Росії В. Путін, провідник СДПУ(о) Віктор Медведчук, колишній прем’єр-міністер України, провідник Партії реґіонів Віктор Янукович, Посол Росії в Україні Віктор Чорномирдін, депутати фракції Комуністичної партії України та ряд інших.

Народний депутат України Павло Мовчан сказав 31 січня у програмі радіо „Свобода“: „Це справді величезна втрата, але не треба забувати, що ця втрата спричинена тим замахом на життя, який було вчинено на Віктора Ющенка в ті дні, коли ми всі з тривогою стежили за станом його здоров’я. Найближче сприймає все, що стосується дітей, серце матері. І Віктор Ющенко згадував не один раз, що, без сумніву, вона болісно пережила це. Я вважаю, що це скоротило їй віку щонайменше на 10-15 років. У квітні минулого року ми групою депутатів були гостями матері Віктора Ющенка. Вона нас гостинно приймала, клопоталася, як кожна жінка, щедра українська душа, опікувалася гостями і переймалася дорогою, і в неї життєвого ресурсу було на 15 років щонайменше. Вона могла тішитися успіхами Президента, тішитися онуками... Але віку їй вкоротили...“.

Вшанування 60-ої річниці визволення таборів Освєнцім-Бжезінка

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – У Польщі 27 січня відбулися урочисті відзначення 60-ої річниці визволення в'язнів концентраційних таборів смерти Освєнцім-Бжезінка (Авшвіц-Біркенав). Керівники з 30 країн зібралися для вшанування пам'яти жертв Голокосту.

Віце-президент США Ричард Чейні очолював офіційну президентську делеґацію США на урочистостях з нагоди 60-ої річниці визволення Авшвіцу. До делеґації входили: конґресмен Том Лантос і його дружина Анет Лантос, яка є членом Комісії Палати представників для міжнародних справ, Фред Шварц, д-р Дебора Ліпенсток, Фред Брукс, Елі Візель з дружиною та Консул США в Польщі Кен Фейрфекс з дружиною Діяною.

В додатку до участи в офіційних церемоніях святкувань, віце-президент Р. Чейні з дружиною Лине взяв участь у заході вшанування тих, що залишилися живими і є тепер громадянами США. У своєму слові він сказав: „Для мене, представника американського народу, це велика честь – бути сьогодні з вами. Цього дня у 1945 році визволено в'язнів табору смерти в Авшвіці. За колючими дротами визволителі побачили тисячі знедолених і напівмертвих в'язнів, а далі – високі мури, за котрими були „лазні", що не були лазнями, лікарні не для лікування але для вбивств і сотні тисяч речей, які належали убитим особам. Авшвіц, як сказав один з тих, що вижили – це „найбільший цвинтар у світі без нагробників". Історія цих таборів пригадує нам, що зло існує і його треба називати по імені та з ним боротися. Антисемітизм починається словами, але не залишається тільки на словах... а нетолерантність і ненависть треба заперечувати, поки вони перетворяться в акції жахіття.Ми дивимося в майбутність з надією, і просимо Господа, щоб дав нам розум впізнавати зло у всіх його видах... і дав нам відвагу протистояти йому і ніколи більше не дозволити йому піднятися". Крім того, віце-президент Р. Чейні зустрічався з Президентом Польщі Александром Кваснєвським, прем'єр-міністром Мареком Белком і Президентом України Віктором Ющенком.

Під час зустрічі з Президентом України Віктором Ющенком віце-президент Р. Чейні назвав нового Президента України союзником в боротьбі за свободу та запевнив його в підтримці з боку США. Те, що зробив В. Ющенко, викликає повагу та захоплення, заявив Д. Чейні. Він назвав В. Ющенка „союзником свободи" і підкреслив, що Президент США Джордж Буш та американський народ будуть стояти з ним „пліч-о-пліч".

У свою чергу, В. Ющенко підкреслив, що він має твердий намір вести свою країну шляхом лібералізації та демократизації та наголосив, що США, поряд з Росією, Евросоюзом і Польщею, були і залишаться стратегічним партнером України. За словами В. Ющенка, за останні місяці Україна стала іншою і здатна до відповідальної та ефективної політики.

Президент України в середу зустрівся також з президентом Польщі Александром Кваснєвським та президентом Ізраїлю Моше Кацавом.

Колишні в'язні нацистського табору смерти разом зі світовими провідниками взяли участь у спеціяльних церемоніях. В Освєнцімі загинули понад мільйон осіб - в першу чергу євреїв з Центральної та Східньої Европи, а також радянських військовополонених, українців, поляків, циганів та гомосексуалістів, яких свідомо винищували гітлерівці.

Під час церемонії в Освєнцімі колишні радянські ветерани, які визволяли табір 60 років тому, зустрілися з людьми, які пережили Голокост. Також пролунали молитви за загиблих і запалено свічки. Цьогорічну церемонію називають особливо важливою для старшого віку людей, які вижили в таборі: для багатьох з них це, можливо, остання нагода взяти участь у подібному заході.

В Україні в день відзначення 60-ої річниці звільнення Освєнціму просвітницький та меморіяльний центр єврейської історії „Ткума" звернув увагу на необхідність уважнішого вивчення етнокатастроф XX століття у школах та вищих навчальних закладах. Науковці Українського фонду історії Голокосту пропонують новий навчальний курс – „Від Голодомору до Голокосту". На засіданні Академічної ради фонду у Києві відбулася презентація книги „Українська бібліотека Голокосту".

Церемонії пам'яті також відбуваються у Дніпропетровську та Запоріжжі. Протягом тижня в естафеті памяті взяли участь львівські студенти, а також єврейські громади Донецька і Лубен. 26 січня директор центру „Ткума" Ігор Щупак, котрий на запрошення президента Польщі Александра Кваснєвського і Верховної Ради України перебував на форумі в Освєнцімі у складі української делеґації, очолюваної Президентом В. Ющенком, повідомив, що відтепер дослідницька і наукова робота центру відбуватиметься під безпосереднім патронатом Віктора Ющенка. Всеукраїнський центр „Ткума" є головною організацією з вивчення трагедії Голокосту в Україні, у Дніпропетровську має бути побудований Музей голокосту, наріжний камінь якого закладений у 2003 році. Водночас „Ткума" вивчає і історію Голодомору, зокрема у колишньому Сталіндорфському районі області, де були єврейські села і колгоспи і де селяни-євреї разом з українцями потерпали від Голодомору. У 2000 році на Стокгольмській конференції, Віктор Ющенко сказав: „Україна з великою увагою ставиться до питання викладання історії Голокосту. Ми готові узагальнити і видати результати наших досліджень про Голокост на території України". А виступаючи тепер в Освєнцімі, В. Ющенко запевнив: „ В Україні ніколи не буде ксенофобії і антисемітизму".

Президент Росії В. Путін також відзначив, що ніхто не має права залишатися байдужим до антисемітизму, і заявив, що йому соромно за відродження антисемітизму в Росії.

Президент Франції Жак Ширак відкрив в Освєнцімі меморіял 80 тисячам французів, більшість з яких були євреями, яких було вивезено до Освєнціму під час німецької окупації. Жак Ширак сказав, що Франція повинна взяти на себе відповідальність за депортацію.

Президент Ізраїлю Моше Кацав сказав, що історію Голокосту не можна спотворювати.

Х. В -Ф.

Помер д-р Марко Антонович

Св. п. д-р МаркоАнтонович

З глибоким сумом сповіщаємо, що 28 січня завершив земний шлях д-р Марко Дмитрович Антонович, дійсний член і президент (1993-1999 рр.) Української Вільної Академії Наук у США.

М. Антонович народився 7 липня 1916 року у м. Києві. Його дід Володимир Антонович – відомий історик, професор Київського університету св. Володимира, основоположник руху так званого „хлопоманства" і душа „Старої громади", джерело грошових засобів для М. Драгоманова та редаґованої ним „Громади" львівського НТШ. Батько, Дмитро Антонович – історик, мистецтвознавець, засновник і директор Музею визвольної боротьби українського народу у Празі. В атмосфері високої культури і національних принципів виростав і формувався нащадок третього покоління цього заслуженого перед Україною роду. Звідси – його вроджена інтеліґентність, надзвичайна скромність, шляхетність, принциповість, постійне почуття обов'язку перед Україною та повсякчасна праця для її блага. Після поразки визвольних змагань в Україні (1918-1920 рр.) родина Антоновичів еміґрувала до Чехословаччини й замешкала у Празі. Там Марко Дмитрович студіював історію і літературу в Карловому університеті та УВУ. В 1942 році, успішно захистивши дисертацію „Філіпійські історії Трога-Юстіна і Скитія", отримав академічний ступінь доктора філософії. Та все ж він не зупинився на досягнутому: в 1945 році продовжив студії з єгиптології у Мюнхенському університеті. У цьому ж році дванадцять відчайдушних українських вчених, опинившись поза межами Батьківщини, в розгромленій Німеччині, відважилися заснувати Українську Вільну Академію Наук. Серед них був і Марко Антонович, секретар першої групи новоствореної Академії, яка існувала під назвою „Група перед- та ранньої історії з допоміжними науками".

Марко Антонович був також членом президії Українського історичного товариства і постійним його представником у Канаді. Від 1964 року, часу заснування „Українського історика", входив до складу редакційної колеґії, у 1980-83 роках був заступником редактора, а від 1983-го до 1992 року – редактором „УІ".

Науковий авторитет доктора М. Антоновича визнаний не лише в галузі історії, а й політології, літературознавства, мистецтвознавства.

З багатющої наукової спадщини та активів громадської діяльности особливо чільне місце посідає часопис „Розбудова держави", редактором, активним автором і блискучим ідеологом якого був Марко Дмитрович.

У 1993-1997 роках М. Антонович був президентом Української Вільної Академії Наук у США. З його ініціятиви розпочалася реорганізація архіву і бібліотеки, відредаговано ряд цінних видань, котрі заслужили високу оцінку серед наукових кіл світу й України. В галузі історіографії він був продовжувачем наукової школи і традицій свого діда Володимира Боніфатійовича і батька Дмитра Володимировича.

Посіяні Марком Антоновичем коштовні зерна добра та благочестя ніколи, як та слава України, не вмруть, не поляжуть. Вічна Йому пам'ять!

Управа УВАН у США

2-3 березня: „Українські дні" у Вашінґтоні

ВАШІНҐТОН, Д.К. – Українська національна інформаційна служба (УНІС), організовує 2-3 березня 2005 року „Українські дні" у Вашінґтоні. Найважливішим завданням цієї програми є донести до основних чинників формування американської політики щодо України питання, які цікавлять українську американську громаду, встановити кращі контакти з членами Конґресу та іншими посадовцями у столиці.

Зранку 2 березня відбудуться представлення членів американського уряду та недержавних організацій (НДО). Будуть порушені питання збільшення закордонної допомоги США Україні; скасування додатку Джексона-Веніка; надання Україні статусу країни з ринковою економікою та інші. Увечорі 2 березня відбудеться прийняття у Посольстві України в США.

Зранку 3 березня учасники „Українських днів" матимуть сніданок з членами Конгресового Українського Кокусу (КУК). Представники КУК обговорять питання побудови у Вашінґтоні пам'ятника жертвам Голодомору-геноциду 1932-1933 років; надання федеральної хартії організації Українських американських ветеранів (УАВ); програми закордонної допомоги США Україні та статусу Постійних нормальних торговельних відносин України з США, як рівнож загальні питання українсько-американських взаємин в контексті „помаранчевої революції". УНІС передасть всім учасникам „Українських днів" інформаційні матеріяли з тем, які обговорюватимуться.

За дальшими інформаціями просимо звертатися до УНІС телефоном: (202) 547-0018 або електронною поштою: unis@ucca.org

УНІС

АМЕРИКА І СВІТ

Папа Іван Павло ІІ скасував усі авдієнції

ВАТИКАН. – У вівторок, 1 лютого, Ватикан оголосив, що всі авдієнції Папи Івана Павла ІІ скасовано. Причиною цьому стала хвороба понтифіка. У короткому повідомленні Ватикану не вказується, у якому стані перебуває Святіший Отець. Уточнюється лише, що він зліг із застудою в неділю, 30 січня, і лікарі порадили йому відпочити. За більше ніж рік – це вперше, коли Папа пропускає офіційні зустрічі через хворобу. 2 лютого Ватикан повідомив, що Папа одужує.

Поправку Джексона-Веніка час скасувати

ВАШІНҐТОН. – 28 січня Рада директорів Американської торговельної палати в Україні надіслала на адресу американських сенаторів Ричарда Лугара і Карла Левіна лист, в якому висловила переконання, що скасування поправки Джексона-Веніка з Акту про торгівлю 1974 року буде тим вчасним і необхідним кроком, що сприятиме розвиткові торгових взаємин з Україною. Це також заохотить керівництво і громадян України до подальших реформ в галузі економіки та демократії, наблизить Україну до світового співтовариства. Автори листа висловлюють подяку сенаторам за поданий ними проєкт законодавчого акту, що забезпечить нормалізацію торговельних стосунків з Україною. Поправку Джексона-Веніка було прийнято на знак протесту проти політики Кремля, який забороняв радянським євреям еміґрувати в США та Ізраїль. Відповідно до цієї поправки, Вашінґтон не мав права надавати вигідні торговельні тарифи Радянському Союзові. Ця норма була поширена на незалежні держави колишнього СССР. Американська торговельна палата в Україні є неурядовою неприбутковою організацією. Головною метою її є репрезентування інтересів закордонних інвесторів, що працюють в Україні, а також сприяння покращенню умов для потенційних інвесторів. На сьогоднішній день Палата нараховує понад 425 компаній, що представляють більшість найвпливовіших прямих інвесторів в Україні.

В. Ющенка та М. Саакашвілі висувають на нагороду

ВАШІНҐТОН. – Американські сенатори Гілларі Клінтон і Джон МакКейн висунули президентів України і Грузії, Віктора Ющенка і Михайла Саакашвілі, на Нобелівську нагороду миру. В листі до Норвезького Нобелівського комітету сенатори відзначають історичну ролю двох президентів у рухах за свободу в Грузії й Україні. „Очоливши рухи за свободу у своїх країнах, вони завоювали народну підтримку спільних цінностей демократії, особистої свободи й громадянських прав", – говориться у листі. Сенатори Г. Клінтон і Дж. МакКейн підкреслюють, що українці й грузини мирно вирішують складні етнічні й соціяльні проблеми, які в минулому загрожували єдності України й Грузії. В. Ющенко й М. Саакашвілі засвідчили відданість мирові і демократії, скидаючи авторитарні уряди. Сенатори висловили сподівання, що удостоєння президентів України і Грузії Нобелівською нагородою миру дасть надію й надхнення тим, хто прагне свободи в країнах, де її ще немає.

В Іраку розбився британський літак: десятки загиблих

БАҐДАД. – У неділю, 30 січня, за 40 км на північний захід від іракської столиці розбився британський транспортний літак С-130. Ці літаки використовують там для транспортування військ, палива, боєприпасів та гуманітарної допомоги. Цей тип авіомашин є улюбленим в британських військах спеціяльного призначення і використовується в Іраку через його здатність приземлюватися в умовах пустелі. Уламки розкидані на значній площі. Внаслідок аварії загинули не менше 15 осіб. Офіційне повідомлення про кількість загиблих буде зроблено після уточнення всіх обставин події. С-130 летів з Баґдаду в іракське місто Балад. У район катастрофи прибули гелікоптери, з яких ведеться огляд місця аварії. Покищо невідомо, який вантаж перевозив літак. Дана модифікація здатна перевозити трохи менше ста солдатів у повній амуніції. Екіпаж бойової машини складається зазвичай з чотирьох-п'яти осіб.

Вибух у центрі столиці

ДУШАНБЕ, Таджикистан. – Вранці у понеділок, 30 січня, потужний вибух пролунав перед будинком Міністерства з надзвичайних ситуацій Таджикистану. За попередніми даними, вибухнуло авто „ГАЗ-24", начинене вибухівкою. Внаслідок вибуху одна людина загинула, чотири особи поранено. Після вибуху авто перетворилася в купу металу. Вибуховою хвилею вибило вікна на всіх трьох поверхах будинку, пошкоджено стіни, зіпсовано кілька легкових авт, які стояли поруч. Крім того, унаслідок вибуху пошкоджені електролінії, через що один з районів Душанбе залишився без світла. Правоохоронні органи Таджикистану не відкидають і версії терористичної акції. За словами міністра з надзвичайних ситуацій генерала Мірзо Зієєва, „швидше за все в багажнику „Волги" було кілька десятків кілограмів вибухівки. Особистість загиблого поки що не встановлена, але передбачається, що це був водій замінованого автомобіля.

США не виключають превентивних ударів проти Ірану

ВАШІНҐТОН. – США не виключають можливости, що Ізраїль застосує превентивний удар проти ядерних об'єктів Ірану. Про це заявив у понеділок, 31 січня, заступник секретаря Державного департаменту з контролю над озброєннями і міжнародної безпеки Джон Болтон під час поїздки до Об'єднаних Арабських Еміратів. Пославшись на історичний прецедент, Дж. Болтон згадав нещодавні висловлювання віце-президента США Р. Чейні про те, що у випадку відмови Ірану виконати вимоги світового співтовариства щодо згортання ядерної програми, з боку Ізраїлю може пролунати превентивний удар, оскільки в 1981 році Ізраїль вже зруйнував атомний реактор „Осирак". „Віце-президент сказав, що ми дуже стурбовані тим, що це може статися" й у випадку з Іраном, заявив високопоставлений американський дипломат. Говорячи про можливі дії з боку США, Дж. Болтон підкреслив, що у Вашінґтоні воліють вирішувати іранську проблему мирним шляхом. „Ми не виключаємо жодних варіянтів, проте намагаємося вирішити цю проблему дипломатичними засобами", - сказав він і запевнив, що США готові в будь-який момент почати демонтування іранської ядерної програми, яка, як переконані у Вашінґтоні, носить військовий характер, якщо на це погодиться влада в Теграні. Ядерні матеріяли й устаткування, як вважає дипломат, могли б бути перевезені в Національну лябораторію в Ок-Рідже, Тенесі. Саме там зберігаються подібні матеріяли, передані США Лібією після рішення Тріполі відмовитися від програм зброї масового знищення. „Лібія служить прикладом, коли режим може відмовитися від зброї масового знищення і разом з цим зберегти владу", - підкреслив Дж. Болтон. У межах своєї поїздки до Близького Сходу він відвідав низку держав реґіону. „Усі країни, з якими ми консультувалися, згодні з нашою головною тезою про те, що Іран не повинен мати ядерної зброї", - додав він.

Політична криза в Непалі

КАТМАНДУ, Непал. – В країні розгорілася політична криза після того, як в неділю, 30 січня, король Непалу Гьянендра оголосив, що звільняє уряд і перебирає владу до своїх рук. Запроваджено надзвичайний стан. До столиці введено броньовану техніку та військові підрозділи. Зачинено аеропорт, перервано телефонний зв'язок. Відбулися арешти деяких провідників опозиції. Король звинуватив уряд у неспроможності провести парляментські вибори і вреґулювати конфлікт з маоїстськими повстанцями. Сусідня Індія вже заявила, що події в Непалі є кроком назад у розвитку демократії, і що король має ґарантувати безпеку арештованим опозиціонерам. Сам король в оприлюдненій заяві стверджує, що намагається відновити у Непалі мир. Прем'єр-міністер, якого звільнив король, уже перебував на цій посаді і так само був звільнений в жовтні 2002 року, проте його було відновлено на посаді після численних вуличних протестів.

Понад 10 осіб загинули через невдале самогубство

ЛОС-АНДЖЕЛЕС, Кал. –11 осіб загинули і ще 200 поранено (40 з них перебувають у критичному стані) унаслідок зіткнення трьох поїздів і автомобіля невдахи-самогубця в ранкову годину 26 січня у передмісті Лос-Анджелесу. Кількість жертв може зростати, говорять рятувальники. Причиною трагедії стала спроба самогубства. За словами керівника поліції Ренді Адамса, 25-річний Хуан Мануель Альварес поставив свій джип на рейках, але потім передумав вмирати і просто залишив автомобіль на залізничній колії. Імовірно, що йому буде пред'явлено звинувачення в убивстві. Цілий день пожежні і бригади швидкої допомоги шукали вцілілих серед уламків вагонів. „Це найжахливіша аварія на залізниці, яку я будь-коли бачив", - сказав керівник пожежної частини Лос-Анджелесу капітан Рекс Вілобі.

За матеріялами ЗМІ

Ірак...

(Закінчення зі стор. 1)

ституцію країни, боролися понад 200 партій і коаліцій.

Президент США Дж. Буш та британський прем'єр Тоні Блер привітали вибори в Іраку, назвавши їх вражаючим успіхом. Дж. Буш назвав іракських виборців та кандидатів на виборах хоробрими патріотами, які, ризикуючи життям, показали свою відданість демократії. Він підкреслив, що світ почув голос свободи з Близького Сходу. „Беручи участь у вільних виборах, іракський народ твердо відхилив антидемократичну ідеологію терористів. Незважаючи на великі небезпеки, іракці масово продемонстрували свою прихильність демократії. У цьому процесі на боці іракців стоїть багато друзів", – сказав Дж. Буш, відзначивши, зокрема, що „важливу допомогу" у проведенні виборів в Іраку надали Европейський союз і ООН. Він також висловив співчуття у зв'язку з загибеллю іракських громадян і американських та британських військових у день голосування в Іраку.

Комісар Европейського союзу з питань зовнішньої політики Гав'єр Солана, виступаючи перед журналістами в Брюселі, також привітав іракців з завершенням виборів і подякував за виявлені „хоробрість і рішучість". „Незважаючи на багато труднощів, вибори свідчать про рух уперед, до становлення демократичного, вільного і мирного Іраку", - відзначив Г. Солана.

Вибори в Національну асамблею Іраку „пройшли краще, ніж очікувалося", - ствердила секретар Державного департаменту США Кондоліза Райс. Вона визнала, що голосування в Іраку було недосконале, проте підкреслила, що все ж це „величезний прорив уперед порівняно з режимом Саддама Гусейна".

Британський прем'єр-міністр Тоні Блер заявив, що вибори в Іраку – це відчутний удар проти міжнародного тероризму. А Генеральний секретар ООН Кофі Анан назвав ці вибори першим кроком до побудови демократії в Іраку.

Керівник міжнародної групи спостерігачів за перебігом виборів в Іраку Жан-П'єр Кінгслі, виступаючи на прес-конференції в Амані, столиці Йорданії, заявив, що вибори в Іраку відповідали міжнародним стандартам.

За матеріялами інформаційних агентств

Інформаційна зустріч УККА в Конґресі США

ВАШІНҐТОН, Д.К. – Конґресовий Український Кокус (КУК), у співспонзорстві з Українським Конгресовим Комітетом Америки (УККА), провів 26 січня у Конґресі США („Rayburn House Office Building“) двогодинне інформаційне засідання „Україна: тоді і тепер“, яке було присвячене вислідам виборів президента України та перспективам українсько-американських взаємин. Засідання пройшло надзвичайно успішно: в ньому взяли участь дорадники більш ніж тридцяти членів Конґресу, а до учасників звернулися декілька членів Конґресу США, а також міжнародні спостерігачі на виборах президента України з делегації УККА.

Президент УККА Михайло Савків, відкривши засідання, розповів про атмосферу свята, яка панувала у Києві та по всій Україні 23 січня – в день інавгурації Віктора Ющенка. „Перед цим святковим днем була мирна боротьба проти зфальсифікованих результатів виборів 21 листопада 2004 р., яка опісля перетворилася на народний рух, відомий як „помаранчева революція, - сказав М. Савків. - Протягом останніх декількох тижнів світ побачив, як наша древня нація піднялася з колін і гордо стала на захист демократичних принципів вільного, чесного та прозорого голосування. Одним рішучим рухом українці покінчили з пануванням беззаконня та корупції“.

Президент УККА попросив Адміністрацію Президента Дж. Буша, Конгрес США та американських підприємців підтвердити їхнє бажання працювати з Україною і допомогти їй перетворитися на повноправну демократичну державу, визнавши її державою з ринковою економікою; скасувавши дію поправки Джексона-Веніка щодо України; підвищивши закордонну допомогу США Україні; підтримавши вступ України в Світову Організацію Торгівлі (СОТ); збільшивши обсяги торгівлі та інвестицій в Україну; як також і розробивши плян вступу України в НАТО.

Оскільки основною темою засідання було майбутнє українсько-американських взаємин, всі промовці були згідні, що зі зміною керівництва та обличчя України в світі американсько-українські взаємини повинні розвиватися стабільніше.

Радник-посланник посольства України до США Сергій Корсунський ствердив, що Україна увійшла в новий період співпраці зі західніми країнами. „Сполучені Штати, – сказав С. Корсунський, – можуть значно допомогти Україні, надавши їй статус в рамках постійних нормальних торговельних взаємин, а також визнавши її країною з ринковою економікою. Таким чином Україні відкриється шлях у СОТ та інші евро-атлантичні структури“. У засіданні взяв участь член Конґресу Стівен Ротман (Дем-Н. Дж.), член КУК, який говорив про новий курс взаємин між Україною та США в контексті зміни влади в Україні. „Українська нація перемогла тиранію, – зазначив він, – та перемогла неґативні сили, український народ отримав чудову нагоду“. Член Конґресу з північного Ню-Джерзі заявив про свою підтримку дальшого поліпшення взаємин між США та Україною і закликав своїх колег приєднуватися до КУК.

Конґресмен Велдон (Респ. -Пенсильванія), який є співголовою КУК, також зазначив, що „у довгочасній перспективі український народ переміг!“. Зокрема Велдон згадав про поправку Джексона-Веніка та необхідність її скасування. Це питання гостро стоїть вже декілька років, але основна умова скасування – проведення вільних та демократичних виборів – була щойно тепер здійснена і відкрила шлях для надання Україні статусу країни з ринковою економікою. „Ми повинні дати Україні подарунок, щось суттєве для українських людей за їхній блискучий захист демократичних принципів,“ – заявив він.

Багато промовців говорили про ролю українських американських організацій у розвитку взаємин між Україною та США. Всі присутні були згідні, що ролю громадських організацій потрібно збільшувати. У заяві, яка була роздана учасникам засідання і в якій представлено передвиборну програму громадської освіти УККА та методи організації делегації міжнародних спостерігачів на вибори, що налічувала 2,408 осіб, екзекутивний директор УККА Тамара Ґало-Олексій заявила: „USAID, USIA та інші організації, які розподіляють закордонну допомогу США, повинні розпочати програми включення української американської громади і розробити правила, які б полегшували їхню участь“.

Адвокат Дейвид Лорело, який був спостерігачем в двох останніх турах голосування в складі делегації УККА в центральній Україні (у Кременчуці), розповів про свої враження. Він завершив свій виступ, приєднавшись до попередніх промовців у їхніх закликах до Конґресу США працювати над питаннями, раніше згаданими на засіданні, у цей критичний для України час. Він також вказав на важливу ролю, яку молодь та молоді професіоналісти відіграли у „помаранчевій революції“, та зазначив, що такий обмін буде корисним не лише для України, але й для США.

Богданна Урбанович та Уляна Мазуркевич, спостерігачі від УККА на виборах, розповіли про свої враження з праці в Україні і висловили свої погляди про розвиток українсько-американських взаємин. Зокрема Б. Урбанович сказала: „Ми просимо США та країни Паризького клюбу допомогти Президентові В. Ющенкові та народові України виконувати нові завдання“. У. Мазуркевич підкреслила символічну вагу українсько-американських взаємин, щоб довести, що „США допомагають Україні на тернистій дорозі до справжньої демократії та вільного підприємництва“.

В засіданні також взяв участь Конгресмен Тимоті Мерфі (Респ.-Пенсильванія), який сказав: „Дуже радісно та приємно, що демократія промовила в Україні“. Він розповів про ентузіязм української американської громади у його окрузі (метрополія Пітсбургу) з приводу подій в Україні.

Завершила засідання Член Конґресу Марсі Каптур (Дем.-Огайо), співголова КУК. Вона також згадала про потребу програм обміну між США та Україною, розповіла про співпрацю, яка існує між Верховною Радою України і яка на її думку була „критично важливою протягом останніх декількох місяців для уможливлення переходу до правдивої демократії та розширення критичних зв'язків між нашими країнами“. М. Каптур вказала на важливість програм обміну не лише для розвитку держав, але й на особистому рівні, щоб допомогти широкому загалові в обох країнах пізнати культуру та соціяльні звичаї обидвох суспільств.

Засідання відбулося у дуже теплій та дружній атмосфері. Велика кількість дорадників членів Конґресу, які ще не є членами КУК, свідчить про зростання зацікавлення Україною. УККА та КУК, продовжуватимуть співпрацю з усіма Членами Конґресу США, щоб втримувати українські питання у центрі законодавчого обговорення.

УНІС

Конґресмен Стівен Ротман промовляє на засіданні.
За столом – президент УККА Михайло Савків.

К. Райс - секретар Держдепартаменту

ВАШІНҐТОН. – 26 січня Сенат США затвердив кандидатуру Кондолізи Райс на посаді секретаря Державного департаменту США. Її підтримали своїми голосами 85 сенаторів з обидвох партій, 13 сенаторів-демократів проголосували проти. К. Райс прийняла присягу посади 27 січня. Дискусія сенаторів у вівторок, 25 січня, тривала близько 10 годин, час від часу переходячи у жорстку суперечку щодо доцільності війни в Іраку та зовнішньополітичних помилок Адміністрації Дж. Буша. Під час останнього обговорення кандидатури К. Райс критика на адресу бездарного плянування воєнної кампанії в Іраку була адресована не так Дж. Бушеві, як саме його раднику з питань національної безпеки. Наприклад, сенатор Едвард Кенеді назвав К. Райс головним архітектором іракської кампанії, і тому, на його думку, вона не заслуговує стати новим секретарем Державного департаменту. Тим часом республіканці одностайно підтримували кандидатуру К. Райс. Один з них, сенатор Мічел МакКонел, сказав: „Вона підтримує тривалі, особисті взаємини із світовими провідниками та урядовцями. Вона була одним з авторів нової зовнішньої політики США після 11 вересня. І що найважливіше, Президент повністю довіряє їй та впевнений у ній, і вона цілком готова втілювати його політику поширення Америкою свободи та демократії у світі. Доктор Райс – ідеальна особа для посади керівника Державного департаменту США“.

К. Райс народилася 1954 року в родині шкільного вчителя і баптистського пастора у штаті Алабама, у місті Бірмінгемі.То був центр сеґрегованого тоді американського Півдня, де почався рух за рівноправність афроамериканців, – той самий Бірмінгем, де расисти підклали бомбу до негритянської церкви і вбили чотирьох дівчаток, де Мартина Лютера Кінга кинули до в'язниці за те, що він без дозволу вийшов на демонстрацію протесту.

Але батьки казали Кондолізі, що в житті можна досягти успіху, головне – бажання і праця. Кондоліза Райс досягала видатних успіхів у всьому, чим займалася. У віці чотирьох років вона почала навчатися фортепіянної гри – і стала концертуючим віртуозом. Вона займалася фігурним ковзанням – і перемагала на змаганнях багатьох рівнів. Двадцятиоднорічною вона стала магістром політичних наук, а двадцятисемирічною – доктором, захистивши дисертацію у Денверському університеті.

К. Райс спеціялізувалася на політиці Радянського Союзу та сателітних країн Східної Европи, вона – автор і співавтор низки досліджень, у тому числі таких книг, як „Ера Ґорбачова“і „Возз'єдання Німеччини та перетворення Европи“. Під час падіння Берлінської стіни і комуністичних режимів, у період розвалу радянської імперії Райс працювала у Білому домі директором відділу радянських та східньоевропейських справ Ради національної безпеки. 1993 року вона повернулася до академічного світу. Стенфордський університет у Каліфорнії, де на початку 80-их років К. Райс була професором політичних наук, запросив її на посаду проректора, відповідального за академічну програму і бюджет у півтора мільярда долярів. У Стенфордському університеті – 14 тисяч студентів і 1400 викладачів.

Після шести років проректорства Кондоліза Райс стала зовнішньополітичним дорадником Джорджа Буша, коли він висунув свою кандидатуру на президентських виборах 2000 року. Відколи Дж. Буш став президентом, К. Райс очолювала Раду національної безпеки. І от тепер вона, перша в американській історії афроамериканка, – секретар Державного департаменту.

Ялтинська конференція і українці

На початку лютого виповнюється 60 років від скликання Ялтинської конференції керівників США, СССР і Великої Британії (4-11 лютого 1945 р.), на якій було здійснено поділ сфер впливу в Европі між СССР і Заходом, визначені нові кордони держав, домовлено про участь СССР у війні з Японією. Світова преса відразу ж після опублікування вислідів нарад сповнилася критичними голосами щодо того, що три союзні держави беруть на себе вирішення долі багатьох інших держав і народів без їхньої участи і згоди.

Не залишалася осторонь і українська громада Америки, виразником думок якої була і є газета „Свобода“. 20 лютого 1945 року газета писала, що попри те, що український народ втратив у війні понад 10 мільйонів осіб (*насправді – набагато більше*. – **Ред**.), що терени України стали полями найжорстокіших боїв і зазнали повного руйнування, ніхто й не подумав про те, що Україна, яка формально мала свій уряд, своє міністерство закордонних справ, має бути представлена на конференції. „На кримському з'їзді „хахлацького духу“ не було чути, „хахлів“ тепер не запрошують“, – саркастично писала „Свобода“. А між тим в Криму вирішувалися принципові для України питання: західні союзники хотіли віддати Польщі Львів, але вдовольнилися Перемишлем.

Другою проблемою, яка схвилювала українську діяспору, стала доля українських біженців, які опинилися на теренах Західньої Европи. 15 лютото 1945 року газета застерігала щодо позиції Сталіна: „Всі українські патріоти, що не для ката України, а для неї самої клали свої голови, це – зрадники народу“.

Війна ще котилася до свого завершення, коли „Свобода“ (14 березня 1945 р.) передбачала: „Немає сумніву, що совєтська влада зажадає видачі тих людей, дарма, що не тільки міжнародне право, але також основні засади розуміння свободи у всіх цивілізованих народів дають їм охорону або право азилю як політичним збігцям“. Ялтинська конференція розв'язала руки Москві у нових репресіях проти тих українців, яких війна викинула на захід Европи. Репресії на теренах України тоді були для світу таємницею. „Свобода“ закликала до дій: „Ніхто не може бути звільнений перед своїм сумлінням зробити все, щоб урятувати життя соток тисяч наших братів і сестер у ці страшні часи нашої історії“.

Спираючись на підтримку американського уряду, який розумів підступність Сталіна, але формально не міг йому протистояти, українські організації виконали велику працю, щоб надати можливість багатьом українцям уникнути страт і каторги. У дні 60-ліття Ялтинської конференції слід це згадати з вдячністю до США, Канади, до українських патріотів.

60-ліття зустрічі в Ялті викликає тепер нову хвилю пристрастей. Апологети „Великої вітчизняної війни“ заходилися до прославлення „вождя всіх народів“ Й. Сталіна, який у Ялті нібито диктував союзникам свої умови в інтересах Росії. Щодо диктування – це перебільшення, але його домінацію усе ж відзначала ще 20 лютого 1945 року і „Свобода“: „Переможцем з Кримських нарад вийшов тільки Йосиф Сталін“. Такий вислід конференції свідчить тільки про підступність і хитрість кремлівського „вождя“. Тим часом російське підприємство „Монументскульптура“ в Санкт-Петербурзі вже виготовило бронзовий пам'ятник, який Росія збирається встановити у Лівадійському парку, на місці конференції (скульптор Зураб Церетелі). На постать Сталіна в цій скульптурі пішло три тонни бронзи.

Народний депутат України, член „Нашої України“, голова Меджлісу кримсько-татарського народу Мустафа Джемілев 1 лютого виступив проти встановлення в Криму цього пам'ятника. У його заяві говориться: „Якщо згадати всі злочини Сталіна і його режиму проти українського і кримсько-татарського народів, стане зрозумілим, що пам'ятник цій людині не можна встановлювати, особливо ж на батьківщині кримських татар, виселених ним з Криму в 1944 році“. Ялтинська конференція була важливою подією в історії Другої світової війни і її 60-річчя слід згадати, але заслуговують на осуд дії тих реставраторів минулого, котрі використовують цю річницю для нового втручання в справи України та ще й таким провокаційним способом. Слід очікувати, що українська громадськість відреагує на подібні спроби, а новий провід України заборонить появу небажаних пам'ятників на українській землі.

СВОБОДА
Пам'ятаймо про Україну!
Видає Український Народний Союз – SVOBODA – Published by the Ukrainian National Association
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510, UNA Fax: (973) 292-0900
E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054
Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.
Передплата на рік $55.00, на півроку - $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку - $30.00. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на "Svoboda".
Головний редактор —Ірена Яросевич
Редактори: Ольга Кузьмович, Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.
Адміністрація „Свободи“
Адміністратор Володимир Гончарик (973) 292-9800 (дод. 3041)
Керівник відділу оголошень
Марійка Осцісловська (973) 292-9800 (дод. 3040)
Передплата - Марійка Пенджола (973) 292-9800 (дод. 3042)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про одне змінене обличчя

Минулого тижня летіла тут з уст до уст вістка, до речі, відома з усіх друкованих програм телебачення, – про участь новообраного Президента України Віктора Ющенка в популярній недільній програмі телебачення „60 хвилин“ (60 Minutes). Здається, усі українці, хто тільки мав нагоду, сиділи в неділю увечорі перед телевізорами, щоб послухати, що скаже наш Ющенко та які у нього політичні пляни на майбутнє.

Тут, однак, прийшло розчарування. Українські слухачі у Північній Америці не почули багато на тему майбутніх політичних плянів нового Президента України, бо програма була зосереджена на невдалій спробі отруєння В. Ющенка, яке, на щастя, злочинцям не вдалося.

І ми знову почули усі деталі, як це сталося, усі припущення, як це могло статися і хто міг бути спричинником, почути про ствердження австрійських лікарів, що отрутою був діоксин, про вечерю, яка могла бути для В. Ющенка критичною, і про можливості, хто міг бути виконавцем злочину. Ми побачили, що після жахливих перших картин обличчя українського Президента вже тепер краще – отже, маємо надію, що воно повернеться до первісного стану.

Однак, все ж таки завважуємо, що саме ця зміна на зовнішньому вигляді нового, такого вимріяного Президента нашої України є темою нескінченних інтерпретацій, статтей і пояснень у чужій пресі, в першу чергу американській, яку маємо нагоду читати. Саме ця зміна стала також головною темою недільної програми телебачення, на яку ми так нетерпляче чекали.

Чи справді ця спроба і це невдале отруєння людини, що хоче змінити політику цілої української держави, є найважливішим і ключовим моментом усіх перемін і подій, що відбулися в останніх тижнях в Україні? Чи справді це тяжке для жертви переживання може затемнити усі події та переміни, які зайшли вже в Україні і які є куди більш позитивні для майбутнього країни?

Правда, підступний замах на життя Віктора Ющенка, а з тим непевність, як це вплине на дальший його стан, надзвичайно важливі, однак поруч з ними є переміни не тільки на його обличчі, але в цілій країні, і ці переміни незрівняно значніші, як ті, що їх показує одне обличчя, навіть коли воно і є в цю хвилину найважливіше.

Бо настрій й майбутнє України полягає радше у цій „помаранчевій революції“, яка без зброї і без жертв у людях вперше в історії України змінила її картину і показала її світові у кращій, позитивній формі, у цих усміхнених, повних життя і енергії обличчях, що в унісон кричали до цілого світу: „Нас багато і нас не подолати!“.

Дай Боже, щоб це сповнилося!

О-КА

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Джерело у Гарбузові знову живе

Джерело у нашому селі, у видолинку біля річки Серет, б'є з незапам'ятних часів. Взимку сюди сходилися на Водохреще, влітку господині прали білизну, пастухи напували худобу. Люди колись дорожили цим дарунком природи.

В останні роки джерело було у занедбаному стані. Проте наш добрий земляк Вірослав Лобур, який проживає у Клівленді, дбає і про школу, і про церкву, відродив „Просвіту" у селі. А в 2004 році упорядкував це джерело і біля нього збудував каплицю св. Миколая. Щедрий день 19 вересня сяяв сонячним золотом, яке розливалося по селу і текло до каплички на пагорбку біля цілющого джерела, де на її освячення зібралася вся гарбузівська громада, приїхали гості з Тернополя, Львова, Зборова. Було в тому зібранні щось родинне. Очолив свято Владика Михаїл Сабрига з почтом.

Ми дуже вдячні нашому землякові Вірославу Лобуру, що створив для нас таку духовну оазу у нашому краї.

Віра Берегуля,
с. Гарбузів, Тернопільської обл.

Освячення каплички в селі Гарбузів.

Думка з приводу нагород від уряду

Редакція „Свободи" надзвичайно вдало розпочинає фотопанораму за 2004 рік світлиною провідників опозиції (В. Ющенко, Ю. Тимошенко, О. Мороз), а закінчує тріюмфальною перемогою новообраного президента В. Ющенка. В останній світлині передане духовне піднесення, яке ще так недавно ми переживали. Проте у фотопанорамі певну ноту дисонансу вносить подія з 27 вересня, на якій представлена група активних громадських діячів української діяспори в США з нагоди вручення нагороди Міністерства закордонних справ уряду Л. Кучми, яку вручив в Ню-Йорку міністер закордонних справ К. Грищенко.

У контексті вищенаведених переживань прикро згадувати цю імпрезу особливо тому, що саме у вересні відбувся замах на В. Ющенка і він саме у ті дні боровся за життя. Я певна, що більшість нагороджених не була свідома, що ця церемонія була тільки однією з цілого ряду імпрез, запляновавих офіційними колами Л. Кучми на користь влади. Подібні нагороди були вручені представникам науки української діяспори, а в Польщі один з українських науковців отримав медалю Ярослава Мудрого прямо з рук В. Януковича! Підтекст цих акцій був ясний: подивіться, які у нас добрі взаємини з провідниками патріотично наставленої діяспори.

Пишу про це не для того, щоб кинути камінчик докору у цей переможно-святковий час. Я певна, що більшість нагороджених діячів культури і науки приймали ці відзначення у добрій вірі і з найкращими сподіваннями. Але сьогодні нам потрібно прямувати вперед з відкритими очима, тому що перед новим президентом, а тим самим і перед нами – дорога до відбудови насправді вільної України не буде легкою. У цей критичний час діячі діяспори повинні також бути обережними – їм необхідно категорично відмовитися від будь-яких контактів з тими, які у минулому, користаючись гостинними запрошеннями громадських і наукових установ, за кулісами, спритно провадили політику на користь партії влади і намагались вибілити вчинки уряду.

Раджу діяспорі відмовитися – хоча б на десять років – від усіх нагород з України. Я певна, що чисті, чесні середовища не будуть на нас за це ображатись. Перед ними, як і перед нами, стільки конкретної мозольної праці, що на церемонії ледве чи стане часу! А моїм колеґам-науковцям пропоную відмовитись від усіх почесних докторатів, від усіх наукових звань, навіть якщо у цьому порівняно короткому часі сьогоднішня Академія Наук України перетвориться на правдиве вогнище правди і науки.

Анна Процик,
Ню-Йорк

В листах – вітання і поради новому Президентові України

Успішне завершення президентських виборів в Україні викликало багато листів до „Свободи", в яких висловлено не тільки вітання, а й поради, настанови, застереження новому Президентові України В. Ющенкові.

Сенатор **Джон Корзайн** (Н. Дж.) 20 січня надіслав до „Свободи" свою оцінку подій в Україні: *„Вибори в Україні – це перемога демократії та справедливости над силами, що панували в совєтських часах. Народ України став в обороні своїх демократичних прав, і я надіюся невдовзі працювати з тими провідниками, яких він вибрав. Ця незвичайна сага має багато героїв: Польща та інші демократичні народи стали поруч з українською демократією, а американські українці, як також інші члени української діяспори, здобули міжнародну підтримку демократичних прав для українського народу. Я надіюся, що демократичні вибори в Україні будуть тепер прикладом для усіх тих, що прагнуть свободи".*

Михайло Ґоян з Аделаїди, Австралія, нагадує, що В. Ющенко у квітні 2001 року сказав: „Я йду, щоб повернутися". Тепер, коли В. Ющенко повернувся, пише М. Ґоян, „кожен громадянин України може і повинен зробити свій особистий внесок у справу відродження нашої соборности, зайняти позицію свідомого громадянина і послідовно її дотримуватися".

Іван Івахів з Денверу, Кольорадо, висловив в листі радість з того приводу, що тепер світ більше дізнався про Україну, і прислав копію статті з місцевої газети, в якій висловлено пораду закликати українців для наведення порядку в США.

Вітання читачам „Свободи" з нагоди обрання В. Ющенка на високу посаду надіслали управа **УВАН** з Ню-Йорку, голова СФУЖО **Марія Шкамбара** і секретар **Іванна Кушпета**, **Олена Бойцуняк** з Ворену, Миш. Кілька читачів переслали листи з України, в яких йдеться про „помаранчеву революцію". **Ольга Броуди** з Данії, Фла., прислала листа студента з України, який зокрема пише: *„Революційні події листопада-грудня 2004 року призвели до протистояння реґіональних еліт заходу і сходу. Кажу – „еліт", тому що на рівні простих людей зберігається почуття єдности, спільної відповідальности за долю України".*

Михайло Семенець з Гемліну, Н.Й., прислав дав листи з його рідного села Плешканів на Черкащині від Галини Міхової і М. Левченко, автори яких дякують землякові за матеріяльну підтримку і пишуть про велике піднесення і надії в селі у зв'язку з виборами. Хоча життя тепер важке: за минулий рік в селі народилося 7 дітей, а померло 11 осіб, в школі вкрали єдиний комп'ютер, є й інші проблеми. Ольга Керницька з штату Вашінґтон переслала листа Мінді Грамер з Києва, в якому теж схвалюються події „помаранчевої революції".

Микола Ясененко з села Любомирки Кіровоградської области висловлює надію, що тепер життя в Україні піде на краще. У надісланому вірші він пише: *„Збудуймо храм любови, збудуймо храм добра, збудуймо наше щастя, любов хай ожива".* Два вірші „Сон" і „Помаранчева революція" надіслала **Галина Руденко** з Белевілю, Н. Дж.

Голова правління Української Гельсінкської спілки з прав людини **Євген Захаров** з Харкова надіслав 8 пропозицій Президентові України з площини ґарантування прав людини та основних свобод.

Ярослав Стех з Канади надіслав звертання земляцтва „Перемищина" на підтримку ініціятиви про присудження В. Ющенкові Нобелівської нагороди миру.

Є кілька подяк – від **Леоніда Петренка** за опублікування світлин та інформації про його синів – старшин американського війська. **Едвард Кухар** з Говелу, Н. Дж., дякує за поміщення його статті в розділі „Мова про мову". Надійшли також два критичних зауваження. **Анонімний читач** з Клівленду, Огайо, вважає, що у святкових числах на першій сторінці тижневика треба було подати не матеріяли про вибори, а різдвяні малюнки, а **Роман Ференцевич** з Вірджінії уточнює, що вручення нагород Фундації Антоновичів (ч.1) відбулося в Києві 21 вересня 2004 року. Дякуємо за зауваження! Також дякуємо **Євгенії Ковальській** з Кольорадо за надіслані сторінки часопису „Зборівська дзвіниця" за 1996 рік.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

P.O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054

Tel.: (800) 253-9862 • Fax: (973) 292-0900 • www.unamember.com • E-mail: una@unamember.com

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ, Інк.

Найстарша та найбільша українська братська установа, заснована 1894 р.

запрошує

парафіян церкви св. Івана Хрестителя та всю українську громаду

на виставку архівних знімок УНСоюзу

в неділю, 13-го лютого 2005 р.

по першій та другій Службі Божій,

о год. 9-ій та 10:30 ранку

в залі церкви св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н.Дж.

На виставці будуть присутні: **Христина Козак**, Головний Секретар, Головний організатор **Оксана Тритяк** та представники і секретарі УНСоюзу, які радо відповідатимуть на різні запитання.

Щиро запрошуємо Вас відвідати нашу виставку та заохочуємо Вас брати участь у виграші.

В пам'ять Володимира Фіцика

21 серпня 1913 р. – 9 листопада 2004 р.

Екзекутивний комітет Українського Народного Союзу з сумом повідомляє членів Головного уряду, членів 380-го Відділу УНСоюзу та все членство, що 9 листопада 2004 року помер у його улюбленій Україні св. п. Володимир Фіцик, секретар 380-го Відділу УНСоюзу.

Екзекутивний комітет та все членство висловлює своє найглибше співчуття синові Ігореві та його дружині, дочці Олександрі, їхнім дітям, та правнукам покійного.

В. Фіцик похований у його родинному селі Суходіл, в Україні.

Панахида відбулася 18 грудня 2004 р. в українській католицькій церкві св. Марії Покрови в Апопка, Фл., де проживав Володимир Фіцик. Пам'ять про Володимира Фіцика за його довголітню працю і відданість для Українського Народного Союзу буде завжди з нами.

Вічна йому пам'ять!

Екзекутивний комітет
Українського Народного Союзу

Soyuzivka for all seasons

To book a room or event call: (845) 626-5641, ext. 141
216 Foordmore Road • P. O. Box 529
Kerhonkson, NY 12446
E-mail: Soyuzivka@aol.com
Website: www.Soyuzivka.com

Календар подій

6 ЛЮТОГО 2005 Р.
Superbowl party on big screen TV with games, prizes and poker.

12 ЛЮТОГО 2005 р.
Valentine's Day Weekend, 5-Course Dinner and Dance featuring Askold Buk Trio, $24.95 + +

18 – 21 ЛЮТОГО 2005 р.
Родинний зимовий „вікенд“ та прогулька на лещатах. Три ночі – 125 дол. від особи, якщо дві особи в кімнаті.

26 ЛЮТОГО 2005 р.
Napanoch Fire Company Banquet.

5 – 6 БЕРЕЗНЯ 2005 р.
Пласт, Курінь „Хмельниченки“, Річні зимові наради.

27 БЕРЕЗНЯ 2005 р.
Традиційний український Великодній сніданок, початок о год. 11:30 ранку.

1 – 2 КВІТНЯ 2005 р.
УНС – Річні наради Округ, секретарські курси.

8 – 10 КВІТНЯ 2005 р.
Grace Episcopal Church, Madison, NJ – Men's Retreat.
Road Rally Weekend an Epicurean, motorized scavenger hunt.

9 КВІТНЯ 2005 р.
SUNY New Paltz Alpha Kappa Phi Sorority Formal Banquet

15 – 17 КВІТНЯ 2005 р.
Велика Рада Пластового Куреня „Чортополохи“.

16 КВІТНЯ 2005 р.
Rochester Fire Company Banquet.

20 – 22 КВІТНЯ 2005 р.
SUNY at New Paltz, Migrant Education Program & Retreat.

23 КВІТНЯ 2005 р.
„ТАР“ Нюйоркський фестиваль пива у Гантері, переїзд автобусом із Союзівки. 60 дол./ніч.

1 ТРАВНЯ 2005 р.
Традиційний український Великодній сніданок. Початок – год. 11:30 ранку.

НОТАТКИ СПОСТЕРІГАЧА В УКРАЇНІ

Оаза поінформованости, діловитости та гостинности в Києві

Такою оазою є бюро ч. 203 у будинку на вулиці Прорізній, 2, в Києві. Від раннього ранку до пізнього вечора туди стелиться вервичка людей: одні просто хочуть довідатися про найостанніші новини, напитися гарячого чаю чи кави та поласувати смачними тістечками. Іншим необхідно вислати факс чи електронного листа до Донецька, Львова, США, Канади чи австралійської Канбери. Ще комусь треба допомогти у „забронюванні" квитка на поїзд до Харкова. У вас болить голова? Люба чи Мар'яна негайно принесуть з аптеки аспірину.

Особливо завізно в бюрі було перед виборами в Україні, бо сотням чужоземних спостерігачів необхідно було дістати відповідні посвідчення від Центральної виборчої комісії, підготувати і надрукувати для кожного низку матеріялів: текст Закону про вибори, інструкції, довідники і т. ін. Спостерігачів треба зустріти на летовищах, розмістити по квартирах. Тих, хто не володіє українською, необхідно забезпечити перекладачами і провідниками. Треба було організовувати семінари, прес-конференції для ЗМІ перед і після виборів. Перед третьою, вирішальною турою президентських виборів такі семінари відбулися 24 і 25 грудня. Групи спостерігачів від УККА побували у Чернігівській, Черкаській, Дніпропетровській, Донецькій, Харківській, Херсонській, Кіровоградській, Київській, Львівській, Миколаївській, Одеській, Полтавській, Сумській, Закарпатській та Запорізьких областях, в Криму.

Бюро ч. 203 – це канцелярія Українського конґресового комітету Америки (УККА) в Києві. Первісним організатором і незмінним керівником цієї установи є Вікторія Губська, всім загальновідома Віка. Свого часу Віка була референтом у трьох окремих народних депутатів, що дало їй можливість набрати широкого досвіду в царині бюрократії, познайомитись особисто зі службовцями урядового й державного апаратів, вивчити тонкощі спілкування з ними, в результаті чого всі справи і питання, як правило, їй вдається розв'язувати позитивно.

В київському бюрі УККА 21 листопада 2004 р.
Зліва стоять: Роман Ференцевич, Вікторія Губська

Буремні дні „помаранчевої революції" в Україні наклали додаткові великі обов'язки на працівників бюра УККА в Києві, бо їм також доводилося допомагати в усьому „помаранчевим активістам", які отаборились були на Хрещатику, просто під вікнами бюра ч. 203.

Послугами і доброзичливістю бюра УККА вже від довшого часу користуються Світовий Конґрес Українців, Конґрес Українців Канади, представники української діяспори в Західній Европі, Бразилії, Арґентині, інших країнах. Віка й її помічниці Люба та Мар'яна допомагали усім, дотримуючись гасла „помаранчевої революції": „Разом нас багато, нас не подолати!".

За три тури президентських виборів в Україні бюро УККА в Києві надало всебічну допомогу тисячам офіційних чужоземних спостерігачів.

Роман Ференцевич,
спостерігач

Життя і кар'єра Юлії Тимошенко

Юлія Тимошенко

Вродлива жінка з милою посмішкою, колишній віце-прем'єр, колишня „газова королева" України і, можливо, її майбутній прем'єр. Провідна особа „помаранчевої революції" на київському Майдані Незалежности.

Багато хто навіть в Україні не знає, що Юлія Тимошенко – наполовину вірменка. Прізвище її батька – Григян. Він залишив родину, коли дівчинка була зовсім маленькою. Виховувала Юлю мама – Людмила Телєгіна. Жили в Дніпропетровську. Вчителька української мови школи ч. 75 Таміла Фурман пригадує:

– Перевелася до нас Юля в дев'яту клясу з іншої школи, організовувала шкільні вечори, сама писала сценарії. Після школи вона змінила прізвище і під час навчання на економічному факультеті Дніпропетровського університету була вже Телєгіною.

З чоловіком Олександром, сином дніпропетровського партійного функціонера, Юлія познайомилася по телефону. Хлопець помилився номером, але не розгубився, призначив побачення. Йому виповнилося вісімнадцять, Юлі було на рік більше. Швидко настав час весілля, кооперативної квартири і народження дочки.

За допомогою впливового свекра Юля наприкінці 1980-их зайнялася підприємництвом: першим проєктом був відеосалон – винаймали людям відеокасети. На початку 1990-их перейшли на торгівлю нафтопродуктами. Кілька років тому, коли Олександер слідом за дружиною потрапив під кримінальне переслідування, він перебрався до Лондона, де живе і донині. Там живе і їхня дочка Євгенія. Під час „помаранчевої революції" Євгенія була в Києві, на Майдані. У розпал київських подій у Юлії Тимошенко був день народження. Дочка піднялася на трибуну і вручила мамі китицю квітів...

Після знайомства з Павлом Лазаренком, губернатором Дніпропетровської области, кар'єра Юлії Тимошенко досягла найвищої точки. У 1994 році Леонід Кучма став Президентом України, а через два роки П. Лазаренка призначили прем'єром.

Заснована Юлією Тимошенко корпорація „Єдині енерґетичні системи України" перетворилася в найбільшого імпортера російського газу з річним оборотом 10 млрд. долярів. При цьому Україна „помпувала" російський газ з труби, якою він йшов з Росії на Захід. Росія виставила сусідній республіці рахунок за величезний борг. Юлія Тимошенко вирушила до провідника „Газпрому" Рема Вяхірева. Не можна сказати, що Р. Вяхірев відразу „розтанув" і вибачив усі борги. Але Юлія його явно зацікавила. Коли вона запропонувала схему, за якою Україна віддаватиме борги, Р. Вяхірев, кажуть, від душі розсміявся. Однак, посміявшись, Р. Вяхірев задіяв схему, запропоновану Ю. Тимошенко. І був її покровителем до своєї відставки. Мілер, який змінив Вяхірева, залишився байдужим до Юлії і знайшов в Україні інших партнерів.

Розповідають, що Ю. Тимошенко зуміла „причарувати" навіть грізного Туркменбаші – Сапармарата Ніязова. Україна тоді мала потребу у відкладенні виплати боргів за газ і в нових постачаннях. Кажуть, що, побачивши красуню, С. Ніязов вигукнув: „Така тендітна жінка, а керує таким важким комплексом!" – і виконав її прохання.

А тим часом прем'єр П. Лазаренко вступив у конфлікт з Л. Кучмою і з усіма „дніпропетровськими". Розплата була жорстокою: зняли з посади, відкрили кримінальну справу. П. Лазаренко організував опозиційну партію, Юлія стала одним з її керівників. Однак пізніше вирішила, що вигідніше замиритися з владою. Кажуть, вона домоглася прийняття у Л. Кучми, а вийшовши від президента, „здала" колишнього партнера, залишила його партію і взяла найбільш активних прихильників. Не минуло і року, як Юлія одержала посаду віце-прем'єра. Головою уряду тоді був Віктор Ющенко.

Ю. Тимошенко і В. Ющенко вирішили боротися з Л. Кучмою, але зазнали поразки. Л. Кучма знову встояв. У 2001 році Ю. Тимошенко і В. Ющенко спробували скинути президента за допомогою народних заворушень (акція „Україна без Кучми"). Після провалу акції Генпрокуратура України порушила проти Ю. Тимошенко дві кримінальні справи за економічні злочини. Вона була усунута з посади віце-прем'єра. Прем'єр В. Ющенко нічим не зміг допомогти „бойовій подрузі".

Ю. Тимошенко ходила на допити і паралельно створювала опозицію Л. Кучмі. У своєму авті вона возила валізку з необхідними речами. І виявилася завбачливою, бо потрапила до Лук'янівської в'язниці на 42 дні. Юлія попросила адвоката принести в камеру гумові рукавички і пральний порошок. І стала мити камеру. Спала на нарах, постеливши своє норкове хутро. У в'язниці в неї загострилася виразка. Потім Ю. Тимошенко лікувалася в приватній клініці. Вона розповіла, що під час однієї з прогулянок побачила серед ув'язнених свого чоловіка. Він тоді був одним з керівників „ЄЕСУ".

Улітку 2004 року В. Ющенко і Ю. Тимошенко домовились: якщо він стане президентом, їй дістанеться посада прем'єра. У Києві пліткують про її приязні взаємини з підприємцем Нестором Шуфричем, розповідають, що їхнє знайомство почалося з того, що він попросив у неї в борг три мільйони долярів. Відповідно до чуток, так і не віддав. Пересуди про цей зв'язок, кажуть, дійшли до Л. Кучми, і він викликав Н. Шуфрича „на килим". Проте політика все-таки розлучила цю пару. Не дуже давно одна українська телекомпанія запитала в Н. Шуфрича, що він думає про Ю. Тимошенко як про політика. Він, сумно дивлячись у камеру, вимовив: „Я думаю, що така красива жінка повинна сидіти вдома і виховувати дітей".

17 січня Юлія Тимошенко заявила, що не мститиме за переслідування сім'ї у разі призначення її прем'єром. Вона розповіла, що її чоловік Олександер Тимошенко перебуває „у вигнанні, в стані підпілля". І поки суд не виправдає її сім'ю, вона не ризикне кинути його до нової „м'ясорубки". Ю. Тимошенко вважає, що для Л. Кучми настають часи відповідаль-ности за скоєне.

Павло Дінець,
Інтернет-видання
„Кореспондент.net"

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 27 ЛЮТОГО 2005 р.

Сиракюзи, Н.Й. Річні загальні збори 39 Відділу УНС відбудуться о год. 1-ій по пол. у домі 314 Demong Dr., у місті Сиракюзи, Н. Й. Усіх членів Відділу та гостей запрошуємо до участи. У програмі звіти та вибір нової Управи. Після ділової частини нарад товариська гутірка при каві і солодким. Якщо на означену годину не прибуде відповідна кількість членів, збори почнуться півгодини пізніше, без огляду на кількість присутніх. По інформації тел.: (315) 446-3814.

За Управу:
о. диякон д-р Мирон Ткач, голова
д-р Іван Гвозда, голова Контр. комісії
Джойс Ткач, фін, секретар

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

ЗУАДК вступив у 51-ий рік своєї діяльности

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – 60-річчя ЗУАДК-у в Філядельфії відзначили 28 листопада 2004 року у престижному ресторані „Дуґан" – це був розпал „помаранчевої революції" в Києві. В ньому взяли участь представники Посольства України у Вашінґтоні Наталя Голуб, Юрій Пархоменко, Олександер Щерба і Олександер Потехін, а також представниця ЗУАДК-у в Києві Віра Проньо і д-р Андрій Дида зі Львова. За президіяльним столом, серед визначних гостей, були також Владика Василь Лостен і Михайло Савків – голова Українського Конґресового Комітету.

Свято відкрив голова Організаційного комітету інж. Методій Борецький, а провадив імпрезою голова філядельфійського відділу УККА мґр. Ігор Кушнір. Президент ЗУАДК-у д-р Лариса Лозинська-Кий вручила заслуженим діячам організацій нагороди і мала заключне слово. Нагороди за безкорисну працю для добра потребуючих одержали д-р Іван Скальчук, Стефан Гавриш, Люба Сілецька, Михайло Ковальчин, Іван Крих, Христя Харина-Сеник, Христя Кульчицька, Роксоляна Сіра, д-р Наталя Пазуняк, Володимира Кавка, Методій Борецький, Лариса Кий.

У мистецькій програмі виступив хор „Аколяда" під орудою Богдана Ґенґала, відспівавши кілька патріотичних пісень, і дві високої кляси молоді віолиністки. Отець Роман Мірчук закрив святкування молитвою.

У програмовій книжечці привітів для ЗУАДК-у з нагоди 60-ліття цієї організації я охарактеризував її такими словами: „Злучений Український Американський Допомоговий Комітет по Другій світовій війні став „поясом надії і рятунку" для українців, що опинились у чужих світах, без Батьківщини, і скрізь переслідувані Москвою. Тепер ЗУАДК зогріває серця потребуючим". Я певен, що під цими словами підпишеться кожен повоєнний еміґрант.

Хитрий Сталін зумів використати людяність Рузвельта і Черчіля, схиливши їх у Ялті 1945 року до рішення, що всі особи, вивезені німцями на примусову працю, повинні вернутись додому. Людям західнього думання і на гадку не прийшло, що хтось після такої страшної війни не схоче вернутись додому. Рузвельт і Черчіль підписали договір, що пізніше став причиною депортації до Совєтського Союзу тисяч людей – на смерть чи концентраційні табори. Сотні людей вдавалися до самогубства під час спроб репатріяції. А Захід дотримувався договору.

В страху і безнадійності опинились українські втікачі від смерти, і вивезені насильно до праці в Німеччину. Російські людолови, озброєні „договором", организували облави на людей. І в цей критичний час зблисло світло надії і допомоги. З'явився в окупованій Німеччині д-р Володимир Галан з Америки – президент і представник ЗУАДК-у. Допомагали нещасним втікачам Єпископ скитальців Іван Бучко, полковник армії Богдан Панчук, і незрівняно сильну моральну, матеріяльну і навіть політичну допомогу надав українським скитальцям ЗУАДК. Є українське прислів'я: „Свій як не заплаче, то бодай скривиться". Українці Америки активно відгукнулися на недолю своїх братів.

ЗУАДК в Европі у повоєнні роки сміливо поборював напасницьку російську пропаґанду проти українських втікачів. Таку ж пропаґанду вела совєтська місія в ООН і всі совєтські посольства в державах вільного світу. Це, однак, не пошкодило організаторам зібрати 70,000 анонімних „афідавітів" на переїзд українських біженців до Америки. Слід згадати, що у 1951 році д-р Ґалан з рамени ЗУАДК-у організував у Філядельфія великий мішаний хор „Співоче Товариство ім. Тараса Шевченка" під орудою маестра Юрія Оранського, щоб протиставитися хорові, організованого совєтською місією в Ню-Йорку, який пропаґував серед українців Америки протипереселенчу акцію.

Час переносить все минуле в історію. Одначе й історію треба виґрібати з забуття, і це зробив головний редактор літопису ЗУАДК-у д-р Олександер Лужницький. Двадцять авторів брали участь в книзі „Унісон сердець".

В газетній статті неможливо згадати все, що повинно бути згадане. Однак неможливо не назвати деякі імена. Визначними є фонд Богдана Курилка, фонд Силвії Блек, фонд Івана Карка, фонд Григорія Малиновського, фонд Василя Петраха і багато інших. ЗУАДК – це єдина Міжнародна українська допомогова організація. При активному сприянні української громади вона веде багатогранну діяльність, про що можна довідатися тільки з книжки „Унісон сердець".

Богдан Тодорів

Курс з американського громадянства

У квітні і травні 2005 року Інформаційне бюро ЗУАДК безкоштовно проведе курс американського громадянства. Всі українці, які приїхали до США два роки тому або більше (ті, що одружилися з американським громадянином), або чотири роки тому або більше (ті, що не одружувалися з американським громадянином), можуть готуватися до іспиту, якщо бажають стати громадянами США. Для навчання можна зголоситися до канцелярії ЗУАДК-у у Філядельфії (1206 Cottman Ave.) або телефоном: (215) 728-1630 від понеділка до п'ятниці, від 9-ої ранку до 3-ої по полудні.

М. Борецький

З Клівленду до Вашінґтону – на вибори президента

Виборці з Клівленду під час екскурсії у Вашінґтоні

КЛІВЛЕНД, Огайо. – За місяць до виборів президента України мешканці почали спільно думати, як взяти участь у виборах. 31 жовтня набралось бажаючих голосувати тільки на один автобус. На другу туру голосування, 21 листопада, вже виборців було на 5 автобусів. А 26 грудня, незважаючи на морози, великі снігопади і заметілі, вже зібралося виборців на колону з семи автобусів (350 осіб).

Дорогою ми дивились фільм про „помаранчеву революцію" на Майдані Незалежності, колядували, розповідали різні історії, жартували. Їхали з нами також українці з Луганська і Донбасу, які теж голосували за В. Ющенка.

Попереду всієї колони, яка їхала цілу ніч, завжди був перший автобус, де їхали виборці, що брали участь у всіх трьох турах голосування і справді були першими. О сьомій ранку нас гостинно зустріли у Вашінґтоні парафіяни православної церкви св. Андрія, де ми змогли з'їсти гарячі сніданки, які вони для нас приготували.

На виборчій дільниці ч. 92 ми побачили багато автобусів, але особливо виділявся автобус з Атланти, на якому майоріли два великі прапори – синьо-жовтий і помаранчевий. Ми стали в чергу, яка тягнулася довгим хвостом по вулиці. Всі люди були з помаранчевими стрічками. Вони скандували: „Разом нас багато, разом нас не подолати! Ющенко, Ющенко, Ющенко!".

Вже у приміщенні консульства до мене підійшов молодий чоловік, Роман Волошин, який нагадав, що був моїм учнем у Сокальській спецшколі. Він приїхав своїм автом з батьком і товаришами з Фльориди, щоб проголосувати за Віктора Ющенка. Новоприбулі з України голосували за українського президента, а діяспора, що вже давно живе в США, створила всі умови для цього.

Від імені всіх новоприбулих українців, мешканців Парми та інших околиць, що їздили на вибори президента України до Вашінґтону, дякуємо парафіянам православної церкви св. Андрія, Мериленд, які 21 листопада і 26 грудня сердечно зустріли нас у своїй церкві, приготували для нас смачні, гарячі сніданки, ще й дали кожному з нас по торбині харчів на дорогу.

Щиро дякуємо дирекції фундації „Україна–США", яка фінансувала наші сніданки у цій церкві і виділила 3 тисячі долярів на нашу поїздку до Вашінґтону. Фундація і Посольство України також подбали про наше дозвілля, організувавши екскурсії для нас по американській столиці.

Дякуємо Христі Соневицькій, яка, крім цікавої екскурсії по місту, привезла нас до Українського католицького собору Пресвятої Родини на передсвятковий базар і концерт, вислала бажаючим путівники по американській столиці на українській мові.

Ми вдячні адміністраціям кредитових кооператив „Самопоміч" і „Основи", парафіям українських церков, громадським організаціям, а також всім громадянам, які фінансово підтримали наші три поїздки до Вашінґтону. Без вашої допомоги напевно на виборчій дільниці ч.92 було б набагато менше виборців і, відповідно, було б менше голосів за Віктора Ющенка.

Євгенія Бенко,
Петро Твардовський,
Василь Ліщинецький

В очікуванні початку голосування

Свята церкви св. Михаїла і св. Юрія

МІННЕАПОЛІС, Мн. – 20 листопада в церкві було відслужено Вечірню відправу та Панахиду за всіх парафіян, які відійшли у вічність, а 21 листопада о. Євген Кумка та о. Петро Сівко, настоятель української православної церкви св. Катерини в Арден Гілсі, Мн., відслужили св. Літургію. Величаво співав хор під керівництвом Кіри Цареградської. Отець Євген привітав усіх парафіян з храмовим святом, зокрема тих, хто носить ім'я патрона нашої церкви – Михаїла, а хор бадьоро заспівав „Многоліття". По закінченні відправ усі перейшли до парафіяльної залі.

Свято відкрив голова церковної управи Олександер Полець. Присутні заспівали „Отче наш", о. Євген благословив страви. Діти Школи українознавства виконали дуже гарну програму під акомпаніямент о. Євгена. Під час святочного обіду були привітання від гостей.

А 19 грудня заходом Школи українознавства при парафії церкви св. Михаїла і св. Юрія було влаштовано зустріч св. Миколая. П'єсу „Гуцули вітають св. Миколая. Гуцульські візерунки" написала учителька Світлана Уніят. У п'єсі використані українські народні пісні, які дуже гарно виконали діти школи під музичний супровід о. Євгена Кумки. Головні ролі виконували учителі Світлана Уніят, Володимир Анастазієвський, Наталя Кушнір, Марія Матлашевська, Світлана Прокопюк. У виставі брали участь усі школярі. Був також гарно виконаний гуцульський танець (керівники Кіндрат Матлашевський та Наталя Кушнір).

Святий Миколай, який прийшов у супроводі дванадцяти ангеликів, найменших дітей школи, вітав дітей та всіх присутніх, повчав діточок, щоб були чемні й добре училися в українській школі, та обдарував усіх діточок гарними подарунками.

Ольга Змага-Хоролець

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ АМЕРИКИ

ПРЕЗЕНТУЄ

ЛЮДЕЙ РОКУ – 2004

ВІТАЛІЯ ТА ВОЛОДИМИРА КЛИЧКІВ

Український Інститут Америки вшановує братів Кличків за виняткові спортивні досягнення,
за невтомну працю задля піднесення міжнародного престижу України
та участь у боротьбі за українську демократію.

СВ'ЯТКОВИЙ БЕНКЕТ У ГРАНД ЗАЛІ
NEW YORK HILTON
1335 Avenue of the Americas
New York City

ВІВТОРОК, 8 БЕРЕЗНЯ 2005 РОКУ, О ГОД. 6:30 ВЕЧОРА

Вступ тільки за попередньо купленими квитками:
Індивідуальний: $250
Стіл для 10 гостей: $2,000

Щоб придбати квиток, просимо заповнити та надіслати нам Ваше замовлення.
Для інформації як стати спонсором або щоб розмістити привітання у Вшановувальному журналі,
просимо відвідати нашу інтернет-сторінку **www.ukrainianinstitute.org**

The Ukrainian Institute of America, Inc.
Person of the Year 2004 Award
Vitali and Wladimir Klitschko
2 East 79th Street, New York, NY 10021
Tel. 212-288-8660 Fax 212-288-2918

Просимо замовляти квитки до 21 лютого

Так, я хочу купити ______ квиток (квитки), ціною $250 від особи.
Ім'я ________________________________
Адреса: ________________________________
Місто: ____________________ Штат: ______________ Індекс: __________
Телефон: __________________ Ел. пошта: ____________________
Надсилаю чек на суму $ __________ з оплатою до The Ukrainian Institute of America

Хочу заплатити кредитною карткою:
Amex __ Visa__ MasterCard__ Discover__
Число картки: ______________________________ Дійсна до: ____________
Ім'я, так як вказано на кредитній картці ______________________________

Щира подяка спостерігачам на виборах в Україні

Спостерігачі на обіді 16 січня.

Спостерігач в Ню-Йорку і представник СКУ при ООН Марта Кокольська.

Спостерігач о. Олег Жовнірович від Української православної церкви св. Вознесіння в Кліфтоні.

На фото (зліва): Ярослав Федун, Михайло Савків, секретар УККА Марія Дупляк, Джеймз Анзалді, Стефан Татаренко і член міської ради Кліфтону Франк Гаціоне.

ПАСЕЙК, Н. Дж. – 16 січня близько 250 осіб прийшли до Української централі, щоб щиро привітати перемогу Віктора Ющенка у виборах Президента України і одночасно щиро подякувати спостерігачам з Північного Ню-Джерзі, які 26 грудня працювали в різних виборчих округах України.

На обіді, який організували відділ УККА повітів Пасейк і Берґен, Українська централя Пасейку і Українська Федеральна кредитівка „Самопоміч" Кліфтону-Пасейку, привітали гостей голова і заступник голови відділу УККА Ярослав Федун і Константин Ваньо. У своєму виступі президент УККА Михайло Савків назвав вибори в Україні перемогою не лише В. Ющенка, але й усієї нашої громади. Член міської ради Кліфтона Стефан Татаренко, який поїхав як спостерігач, підкреслив, що всі його родичі в Полтаві голосували за Ющенка, а мейор міста Кліфтону Джеймз Анзалді зауважив, що кожний політик надіється на таку підтримку, яку мав В. Ющенко, і на теплі оплески присутніх закінчив свій виступ словами: „Слава Україні"!

І. Я.

Помаранчеві шалики від Ірми Пилишенко

РОЧЕСТЕР, Н. Й. – Коли у Києві почалась „помаранчева революція", Ірма Пилишенко добровільно нарізала 300 помаранчевих шаликів, які дарувала і розсилала як різдвяні подарунки знайомим. На фото: Ірма Пилишенко (праворуч) з чоловіком Мірком, донею Орисею та онучкою Настусею, донею Катею з чоловіком в шаликах на Свят-Вечорі в Рочестері, Н. Й. **Мірко Пилишенко**

Радісне Різдво в Манчестері

МАНЧЕСТЕР, Великобританія. – В день Різдва Христового, 7 січня, українці виповнили місцеву церкву Успіння Пресвятої Богородиці, у якій отці Я. Рій - місцевий парох, С. Білик з Лондону та Є. Небесняк, манчестерець, а віднедавна – ігумен монастиря оо. Салезіян східнього обряду при церкві Покрови, на вул. Личаківській у Львові, відправляли Всенощну, з урочистим Різдвяним співом „З нами Бог". До Літургії співало біля двадцяти членів колишнього Манчестерського хору „Гомін", під дириґентурою Петра Вихрія, що навчається в Королівській школі співу.

9 січня відбувся в тій же залі щорічний Різдвяний концерт. Прибули високі урядовці міст Манчестеру, Сальфорду, Бері та Теймсайду (Аштон). Прибув також і Генеральний консул України в Единбурзі (Шотляндія) О. Чеков. Культосвітний референт місцевого відділу СУБ-Манчестер Володимир Шляхетно привітав присутніх. Дальшу мистецьку програму вела Анна Вихрій. В концерті брали участь, крім місцевих мистецьких колективів, танцювальний ансамбль „Орлик", (з хореографією Марії Бабич); танцювальна група СУМ „Поділля", Школа танців ім. балетмайстра Петра Дністровика; хористки СУМ під батутою Люби Микусовської відспівали ряд щедрівок; хор суменят під керівництвом Орисі Гнилиці відспівав одну коляду; секстет дружинниць СУМ „Ластівка" співав наші та англійські колядки. Відтак гості перейшли до світлиці „Гомону" та „Орлика" на щедре прийняття, підготовлене подружжям Ліберою та Тарасом Дзундзами.

Щедрий вечір чи другий Свят-Вечір 18 січня був також вдалий, бо прибуло понад 150 осіб. Приїхали люди з усієї Округи. Приємною несподіванкою був виступ Остапа та Соломії Поповичів з Дрогобича, які заколядували та повіншували „по-дрогобицьки".

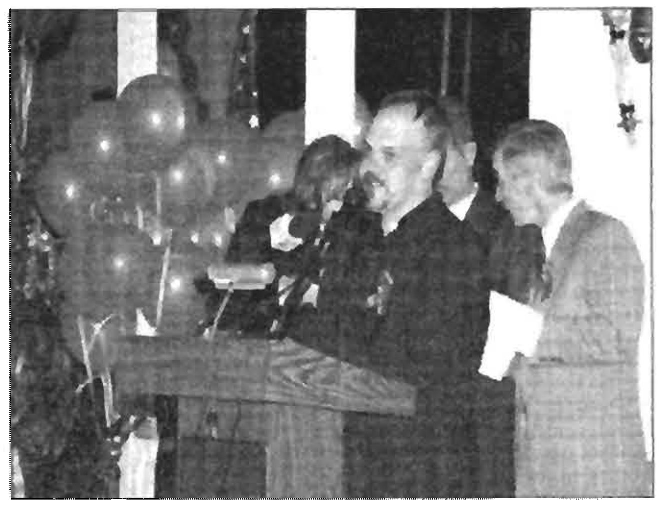
День 23 січня залишиться пропам'ятним в Різдвяних спогадах 2005 року, бо всі дивилися програми „5-го каналу" і спостерігали незабутній процес інавґурації Віктора Ющенка. І на такій радісній ноті завершились головні Свята Різдвяного циклу.

о. Євген Небесняк

В Чикаґо відсвяткували перемогу В. Ющенка

Урочисте віче 23 січня в Чикаґо

На святі промовляє о. Мирон Панчук

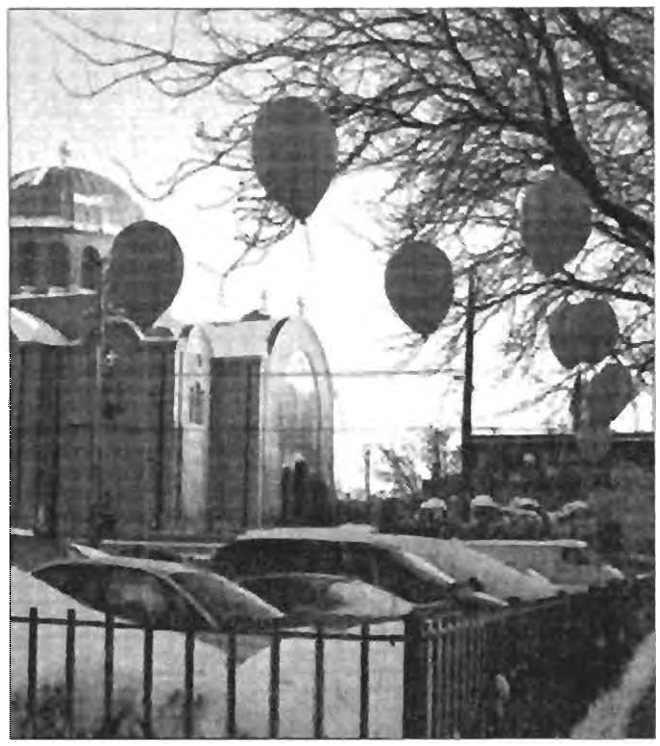
ЧИКАҐО. – 23 січня о 4-ій год. після полудня понад 2,000 гордих чикаґських українців зібралися в Українському культурному центрі, в серці чикаґского Українського села, на святкове віче з нагоди перемоги Віктора Ющенка.

Ведучим святкування був д-р Юрій Мельник. У залі, прибраній прапорами, світлами, помаранчевими кульками та сотнями знімок з „Помаранчевої революції" в Києві, присутні слухали промови священиків, інших членів української громади, оглядали прозірки і відеострічки з передвиборної кампанії В. Ющенка.

Головною точкою святкування був огляд відеострічки з церемонії інавгурації Президента Віктора Ющенка на Майдані Незалежности в Києві, котра закінчилась радісним і могутнім співом національного гимну, що його будь-коли чули чикаґські українці.

На закінчення віча піднято келихи шампанського за нового Президента України В. Ющенка. Опісля молодь забавлялася, танцюючи під звуки оркестри „Мрія".

Фото: Оксана Мельник

Помаранчеві кульки прикрасили церкву свв. Володимира і Ольги

Вісті Фундації імені Івана Багряного

Лютий 2005 р., ч. 54

В 20-ту річницю відходу Григорія Китастого

Кожна нація має свій улюблений музичний інструмент. Кобза чи бандура – це український національний інструмент. Кобзарі сторіччями підтримували національну свідомість нашого народу, пригадуючи його минуле й закликаючи до боротьби в часи повстань. Тарас Шевченко не випадково назвав збірку своїх поезій „Кобзар", бо кобза чи бандура - це інструмент української душі. Українська нація мала багато відомих кобзарів та бандуристів. Між ними є Григорій Китастий, який відійшов від нас 20 років тому.

Народився він 17 січня 1907 року, в місті Кобеляки, на Полтавщині, в співучій козацькій родині. В 1935 році, коли об'єдналися Полтавська і Київська капелі бандуристів в Державну капелю, Григорій Китастий в ній спочатку був концертмайстром, а пізніше – заступником мистецького керівника.

Могила Григорія Китастого на Українському православному кладовищі в Бавнд-Бруці. Н. Дж.

Під час Другої світової війни всіх бандуристів мобілізували до війська. Багато з них загинуло на фронті, а дехто потрапив у німецький полон, в тім числі й Григорій Китастий, якому пощастило втекти й повернутися до Києва. Там він зібрав залишки капелі – осіб, що лишилися живими під окупацією, й створив Капелю бандуристів ім. Тараса Шевченка. Ця капеля разом з її керівником пройшла тяжкий етап поневірянь, еміграції та німецьких концтаборів.

Після війни Григорій Китастий невтомно опрацьовував програми капелі і своїми виступами здобув непересічний успіх і популярність між своїми і чужими. Він зробив сотні обробок народних пісень, розписав та опрацював ноти багатьох пісень для бандури та фортепіяно. Працюючи з капелею, він одночасно працював над новими композиціями з усіх жанрів: ліричного, жартівливого, мажорного, мінорного та героїчного.

Довший час він жив у Дітройті, місті-осідку Капелі. Пізніше на короткий час виїхав до Каліфорнії, звідки 1964 року переїхав на запрошення ОДУМ-у до Чикаго, де очолив перший ансамбль бандуристів ОДУМ-у. В 1967 році він повернувся до Капелі бандуристів ім. Т. Шевченка на прохання мистців з України, які казали, що коли Капеля з Дітройту виступала з концертами на американському континенті чи по Европі, тоді й їм, капелянам в Україні, давали вільнішу руку, посилали з гастролями по Україні та Союзі.

Григорій Китастий був членом УРДП, партії, яку очолював багато років Іван Багряний, з самих її початків. Він написав музику до пісень Івана Багряного „Марш України", „Пісня про Тютюнника", „Ми об'їхали землю навколо", „Вставай, народе!", „Вперед, сини народу", „Марш полеглих" та ін.

Ще за життя Григорія Китастого середовище УРДП видало книгу „Збірник на пошану Григорія Китастого", що вийшла коштом Фундації ім. Івана Багряного. Несподівано Григорій Китастий захворів і в скорому часі в Каліфорнії помер 6 квітня 1984 року. Поховали його на Українському православному кладовищі в Бавнд-Бруці, Н. Дж. Для поставлення пам'ятника на його могилі створили громадський комітет, який розпочав збирати гроші. 6 жовтня 1991 року на його могилі посвячено пам'ятник, проєкт якого зробив Іван Яців – графік, проєктор та скульптор з Канади.

Зі зібраних грошей на пам'ятник ще лишилася невелика сума, до якої Фундація ім. Ів. Багряного додала решту й видала в Україні збірник пісень Григорія Китастого „Вставай, народе!". Цей збірник містить пісні до слів Т. Шевченка, І. Багряного, К. Даниленка-Данилевського, О. Олеся, О. Підсухи, Д. Завертайла, Ю. Буряківця, Н. Калюжної, Я. Славутича, К. Рошка, О. Гай-Головка, О. Ільченка, М. Пироженка, К. Перелісної, О. Ярового, А, Юриняка, В. Симоненка, І. Овечка, Г. Черінь, М. Ситника, А. Малишка та Б. Олександрова.

В 2001 році родина Китастих заснувала Фундацію Китастого як неприбуткову корпорацію, ціллю якої є уможливлювати вільний доступ до матеріялів та праць Григорія Китастого та української культури на Інтернеті. Фундація впорядкувала електронну бібліотеку великої частини звукозаписів, нот, книжок і літературних творів. Фундація Китастих сприяє розвиткові кобзарського мистецтва в Україні та заснувала фінансову нагороду за найкращі дипломні праці випускникам магістерської програми при Києво-Могилянській академії. Директором Фундації є Андрій Китастий, син Григорія Китастого.

Заходами Фундації Китастого видано минулого року компактний диск Служби Божої композиції Григорія Китастого у виконанні чудового хору „Дзвони Подолу" з Києва.

„Збірник на пошану Григорія Китастого", який упорядкував і зредагував Яків Гурський, видала Фундація ім. Ів. Багряного, як працю музичної секції Української Вільної Академії Наук в США. Його можна придбати за 15 дол., а збірник „Вставай, народе!" за 20 дол., надсилаючи чек на адресу Фундації.

Видано композиції Григорія Китастого

Фундація Китастих видала „CD" (компакт-диск), на якім записано три музичні твори Григорія Китастого: „Бій під конотопом", „Гомін степів" та „Дума про Кемптен" у виконанні Київської симфонічної оркестри, хору та відомих солістів України. Диск має назву „Бій – Перемога – Слава". В поемі „Бій під Конотопом" Петра Карпенка – Криниці висвітлюється бій 1659 року українського війська гетьмана Івана Виговського проти багато сильнішого московського війська, яке було розгромлено.

„Гомін степів" є оригінальною музичною композицією Гр. Китастого для бандури, яка виконується в аранжуванні для оркестри. Цей твір віддзеркалює бурхливі події в роки козаччини в Україні. „Дума про Кемптен" написана Яром Славутичем, в якій він описує події, що сталися в 1947 році в Баварському місті Кемптен, де був табір українців, яких хотіли примусово вивезти на „родіну". „CD", як вставку, має книжечку, в якій українською й англійською мовою подані інформації про Григорія Китастого, колишнього керівника капелі бандуристів ім. Т. Шевченка, під керівництвом якого було записано 11 пластинок капелі та дві в його особистому виконанні.

Також подано текст обох поем обома мовами та біографічні дані виконавців вище поданих творів Гр. Китастого. Компакт-диск „Бій – Перемога – Слава" можна придбати, висилаючи чек на 20 дол. на адресу: The Kytasty Foundation 4264 Biona Place San Diego, CA 92116.

Дописи і листи до сторінки Фундації імені І. Багряного просимо слати на адресу:
Bahriany Foundation,
811 S. Roosevelt Ave.,
Arlington Heights, IL
60005 USA
Сторінку редагує
Олексій Коновал

Дякуємо!

Від часу останнього числа сторінки Фундації прислали пожертви:

2,000 дол. – ***Фундація „Спадщина"*** в Чикаго, яку очолює Юліян Куляс. З них одна тисяча дол. для потреби Товариства Української мови (ТУМ), яке очолює Віра Боднарук, член управи Фундації ім. Ів. Багряного,

615 дол. – ***Леонід Петренко.*** З них 100 дол. для ТУМ-у в Чикаго;

200 дол. – ***Іван Зінченко*** на придбання і вислання книги „Революційна стихія" Юрка Тютюнника в десять шкіл, чи міських бібліотек України;

150 дол. – ***Галина Свічковська*** в пам'ять братів Колосюків;

100 дол. – ***Славко Линн;***

по 50 дол. – ***Анатолій Яцик, Мирослав Ковальський та Медислав Литвиненко;***

50 австралійських долярів – ***Леся Ткач;***

25 дол. – ***Євген Кальман;***

15 дол. – ***Степан Ступак;***

по 10 дол. – ***Софія Барусевич, Михайло Мартиненко та Михайло Семенець.***

Управа Фундації щиро дякує всім жертводавцям й просить і далі підтримувати Фундацію, щоб вона могла і далі допомагати Україні у виховній та просвітницькій праці патріотичним силам України!

Куди пішли гроші Фундації

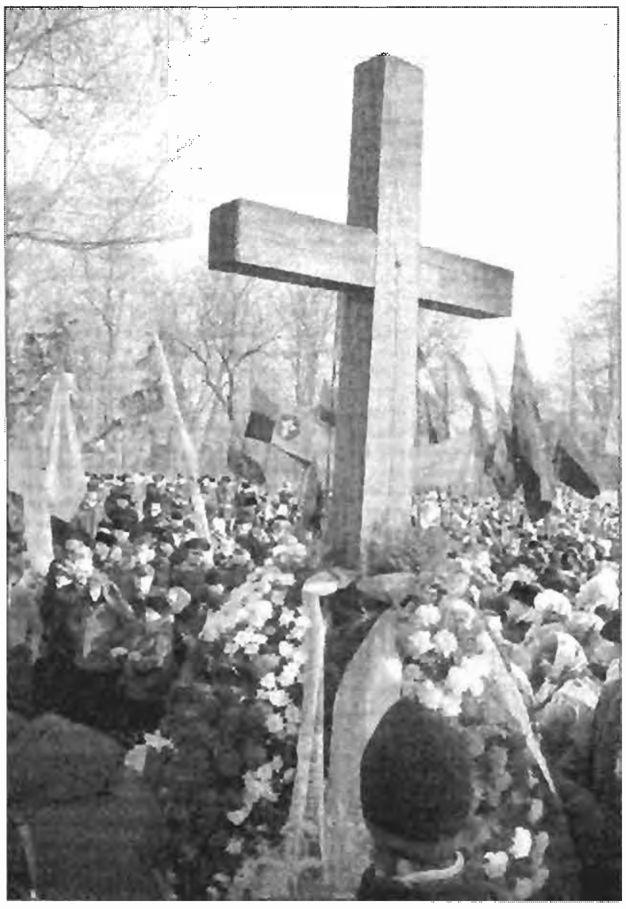
В минулому році управа Фундації приклала багато старань, щоб фінансово допомогти пресовим органам та іншим організаціям України. З каси Фундації видано 2004 року 140 тисяч долярів. До каси надійшло в 2004 році пожертв від 138 осіб та кількох організацій 71 тисяча долярів. Списки жертводавців подавалися на сторінці Фундації при газеті „Свобода" та в Бюлетені фундації.

З них понад двадцять п'ять тисяч долярів дано на видання таких книг: „Москва сльозам не вірить" Василя Ів. Гришка про голод 1933 року, „Український голокост 1932 – 1933", другий том от. Юрія Мицика, „Подвижник духу" Леоніда Бойка, „Український некрополь" про поховання відомих осіб України в Україні та в діяспорі Віктора Жадька, „Революційна стихія, Зимовий похід 1919–20 рр." Юрка Тютюнника, „Нова релігійність" Івана Багряного" Максима Балаклицького, докторської праці на тему видань діяспори Сергія Козака, „Українське життя в Америці" Левка Хмельковського та „Три літа" Тараса Шевченка.

Фундація дала гроші на конкурс знавців української мови для учнів шкіл України, для школи та музею Лесі Українки в Ялті, дано одну тисячу долярів на побудову пам'ятника Тараса Шевченка в Ялті, тисячі долярів дано „Просвіті", Києво-Могилянській Академії, таким пресовим органам України, як „Літературна Україна", „Сіверщина", журналам „Універсум", „Борисфен", „Березіль" та іншим, що дбали і далі дбають про популяризацію демократії, правди, справедливости та роблять всі старання, щоб Україна мала чесний український уряд, який зробить Україну економічно сильною, демократичною, українською Україною.

УКРАЇНА І СВІТ

Відзначено 87-му річницю загибелі 300 студентів в бою під Крутами

Віче пам'яті Героїв Крут в Києві 29 січня 2005 р.
Фото УНІАН

КИЇВ. – Зліва: державний секретар України Олександер Зінченко, в.о. прем'єр-міністра України Юлія Тимошенко, народний депутат Лесь Танюк, посадник Києва Олександер Омельченко і в.о. міністра оборони України Олександер Кузьмук 29 січня покладають квіти до пам'ятника українським воїнам, які загинули у бою під Крутами. *Фото УНІАН*

КИЇВ. – 29 січня виповнилася 87-ма річниця героїчної загибелі трьохсот студентів та гімназистів у бою поблизу станції Крути під Ніжином. Україна вже два роки відзначає цю річницю на державному рівні, і Президент В. Ющенко у своєму зверненні з цього приводу заявив, що українці схиляють голову перед подвигом трьохсот студентів. Після проголошення в 1918 році Української Народної Республіки більшовицьке керівництво Росії спрямувало проти УНР 6-тисячне військо, проти якого виступили курсанти Київської військової школи ім. Богдана Хмельницького, студенти, шкільна молодь. У бою біля залізничної станції Крути загинули 300 молодих захисників УНР.

В. Ющенко 30 січня поклав квіти до пам'ятника юнакам, що полягли під Крутами у 1918 році. Після цього він взяв участь в освяченні закладеного на Аскольдовій Могилі каменя, на місці якого невдовзі буде споруджений меморіял мужности та опору – Пантеон Героїв.

У самих же Крутах відбулася урочиста церемонія, в якій взяли участь майже тисяча людей. Народний депутат Іван Плющ пообіцяв, що вже до кінця цього року буде узгоджено проєкт меморіялу, який буде встановлено на місці загиблих юнаків. Мешканці навколишніх сіл і досі знаходять кістки загиблих під Крутами на своїх земельних ділянках.

УНІАН

ЗУАДК продовжує славні різдвяні традиції

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Під час Різдвяних свят ЗУАДК, за участи директора Київської канцелярії Віри Принько, обдарував учнів вісьмох шкіл-інтернатів Херсонської і Миколаївської областей різдв'яними подарунками. В додатку до солодощів і одягу, діти-сироти отримали книжку Ольги Мак „Каміння під косою". Продовжувався теж довголітний проєкт ЗУАДК-у „Пізнавай свій рідний край", за яким проведено прогулянку 18 дітей-сиріт з двома вчителями з Лутугінської спеціяльної загальноосвітньої школи-інтернату Луганської области до Львова, де д-р Андрій Дида, директор Львівської канцелярії ЗУАДК-у, привітав їх та примістив їх у гуртожитку школи ч. 102. Діти спілкувались з однолітками, мали екскурсії до Сколе, Олеська, Почаєва, в оперний і драматичний театри, до цирку, провели приємні дні і вечорі, серед яких найкращим був Свят-вечір.

На фото зліва: Діти з Херсонщини дістали подарунки. Праворуч: Діти з Донбасу біля могили Івана Франка на Личаківському цвинтарі.

Канцелярія ЗУАДК-у

Добрі справи українців Карелії

Першу пожертву на спорудження пам'ятника жертвам Сандармоху зробив у 2002 році Віктор Ющенко

ПЕТРОЗАВОДСЬК, Росія. – Ми, українці Карелії, далеко від своєї України, не мали права голосу, але думками і молитвами були з народом, а тепер щиро радіємо і вітаємо Віктора Ющенка з такою тяжкою, такою заслуженою перемогою! Рік був важливим, дуже напруженим, але щасливим, бо зроблена справа, про яку мріяли багато людей по всьому світі. А зробити цю справу випала честь нашій організації. Мова йде про будівництво пам'ятника-хреста „Убієнним синам України" в урочищі Сандармох Медвежегорського району в Карелії.

Про цей пам'ятник одночасно мріяли українці Карелії, Києва, Америки. І коли ми знайшли одиноднoго, справа зрушила. Нас усіх об'єднав і координував загальні зусилля невтомний публіцист, лавреат премії Василя Стуса, палкий син України Василь Овсієнко. В холодній карельській землі покояться десятки тисяч безневинно закатованих людей різних національностей – фінів і росіян, вірмен і білорусів, карелів і німців, поляків і українців. 67 років тому, 3 листопада, за один тільки день в Сандармосі було страчено 139 українців. Серед них – відомий мовознавець Микола Трохименко. Його син – Веніамін Трохименко став на чолі спорудження пам'ятника в пам'ять загубленого життя свого батька і всіх українців.

Саме завдяки його фінансовій допомозі, в 2002 році в Києві було проведено конкурс на проєкт пам'ятника в Сандармоху, визначено переможців – художника Миколу Малишка і скульптора Назара Білика. А в березні Віктор Ющенко звернувся до мене з проханням взяти на себе організацію праці зі спорудження пам'ятника і вніс першу пожертву на цю справу. (Не всі, мабуть, знають, що його батько невільником працював на спорудженні Біломорканалу). А потім українці всього світу стали складати пожертви на пам'ятник. Веніамін Трохименко дав 4,000 американських долярів. Саме його пожертва та невтомна праця скульпторів Миколи Малишка і Назара Білика, які працювали по 12-14 годин без перерви, сприяла тому, що ми встигли закінчити основні роботи за коротке північне літо.

Пам'ятник споруджено тільки на особисті пожертви українців Америки, Канади (низький уклін всім українцям і особисто Надії Світличній і Богданові Федоракові), Карелії, України. Ще в 1927 році Олександр Олесь написав:

...Ах, як стогнали ми,
як плакали в вигнанні,
який тягар з нас кожен ніс!
Моря повстали б з наших сліз,
затихли б бурі в нашому зітханні.
На площах ми чужі стояли,
і кожний кидав камінь в нас...
Ми стільки винесли образ,
ми стільки бачили сваволі!!!
І все за те, що ми свій край любили,
що рвались сонце
в темряву внести.
...А понесли в світи хрести
і сиві голови похилі.

Ось і ще один хрест-пам'ятник стоїть в далекій Карелії, щоб не забули люди про жахливі, прокляті сталінські часи. Звичайно, життя громади не зупинялось на цій справі. Як завжди, працювали художні колективи, хор „Українська пісня", дитячі колективи „Українські ластівки" та „Земелюшка". Саме „Земелюшка" була запрошена на перший Всесвітній фестиваль українських дітей в Національному оперному театрі. Вони були на батьківщині Тараса Шевченка, в Каневі на Тарасовій горі. І ця подорож залишиться з ними на все життя.

В грудні народний колектив – хор „Українська пісня" святкував своє десятиріччя. Створений в 1994 році, за особистою ініціятивою першого голови товариства Віталія Фартушного, хор з року в рік підвищував свою майстерність.

Незмінним керівником хору є заслужений працівник культури Росії, заслужена артистка Карелії Клара Стасюк. Хор двічі був лавреатом на всеросійських конкурсах – фестивалях ім. Олександра Кошиця, має нагороди і подяки республіканського рівня. Колектив великий, майже 60 осіб.

При хорі діє молодіжний ансамбль „Веселка" та чоловіча вокальна група. Солісти хору Олекса Стасюк, Орест Пятибрат, Зінаїда Сова, Галина Акімова своєю закоханістю в українську пісню давно і назавжди полонили серця і душі карельських глядачів. Особливого захоплення і подяки заслуговує солістка хору Тетяна Сібелєва. Вона співає, танцює, грає. Вона живе на сцені. Всі танці хору також ставить Тетяна. Шкода, що такий чудовий колектив не має можливости виїздити з концертами за межі Карелії через відсутність фінансування.

З 3 по 7 січня ми провели міжзональний дитячий конкурс-фестиваль „Слово рідне – мово рідна". Фінансування цього заходу, включаючи проїзд учасників конкурсу, взяв на себе Державний комітет у справах національностей України (особисто Генадій Москаль і Світлана Дроздовська). Кожен день починався з лекцій рідної мови. Були майстер-кляси з народної пісні (викладач Валентина Соболєвська), народного танцю (викладач Наталка Кузьменко), українських ігор (викладач Наталка Шепелєва). За 4 дні діти подружились і спілкувались українською мовою. Виявили переможців – з Мурманськ, Петрозаводська, Медвежегорська. Керувала цим заходом випускниця Київського інституту культури, методист Світлана Корнієнко.

А що буде далі? Традиційні Дні української культури в березні, а 5 серпня – офіційне відкриття пам'ятника „Убієнним синам України" в Сандармосі. Думаємо, що буде багато гостей, тому прохання, хто має бажання приїхати, повідомте нас заздалегідь електронною поштою: vladpol@onego.ru

Лариса Скрипникова,
голова правління Товариства української культури „Калина"

Бл. п. Владика Павло Василик – приклад у вірі і житті

12 грудня 2004 року помер правлячий архиєрей Коломийсько-Чернівецької епархії УГКЦ, Ісповідник віри, багатолітній в'язень московських таборів Владика Павло Василик.

Блаженної пам'яті Владика Павло народився 8 серпня 1926 року в селі Бориславка Перемиського повіту (Польща) в селянській родині. Навчався в Перемиській гімназії, студіював богослов'я. У листопаді 1945 року депортований на територію Радянської України, до с. Бариш Бучацького району Тернопільської области. На початку 1946 року повернувся до Львова, щоб продовжити підпільні богословські студії.

1 квітня 1947 року ув'язнений за співпрацю з УПА. Засуджений Львівським військовим трибуналом на 10 років позбавлення волі і 5 років позбавлення громадянських прав. 1 січня 1950 року у концтаборі Єпископ Віктор Маковський, професор філософії Університету „Русікум" (Рим) висвятив його на диякона. У червні 1956 року звільнений і повернувся в Україну.

18 листопада 1956 року у Львові отримав священичі свячення з рук Владики Миколи Чарнецького.

22 січня 1959 року удруге заарештований і засуджений за вірність Українській Греко-Католицькій Церкви та Апостольській Столиці на 5 років концтаборів та 5 років заслання. Покарання відбував у Мордовських концтаборах. 1 травня 1974 року прийняв єпископські свячення з рук Єпископа Йосафата Федорика, ЧСВВ. У 1990 році призначений єпископом-коад'ютором Івано-Франківської епархії, а 30 жовтня 1993 року – епархіяльним єпископом Коломийсько-Чернівецької епархії.

12 і 13 грудня 2004 року в катедральному соборі Воскресіння Христового м. Івано-Франківська відбувалося прощання з покійним. Заупокійну Літургію служили Владика Софрон Мудрий – єпарх Івано-Франківський, і Владика Іриней Білик – єпарх Бучацький. 14 грудня в соборі Святого Архистратига Михаїла в Коломиї було відслужено заупокійні Божественні Літургії. Відтак Владика Володимир Війтишин – Єпископ-коад'ютор Коломийсько-Чернівецької епархії, у співслужінні з численним духовенством, розпочав чин Архиєрейського похорону.

15 грудня у церкві Святого Архистратига Михаїла розпочалася Заупокійна Архиєрейська Божественна Літургія, яку очолив Патріярх Любомир Гузар. У спільній молитві за Царство небесне для новопереставленого Владики Павла взяли участь Владика Іван Юркович – Апостольський нунцій в Україні, владики Української Греко-Католицької Церкви, Римо-Католицької Церкви в Україні, понад двісті п'ятдесят священиків, велика кількість мирян УГКЦ. Участь у спільній молитві взяв Владика Іван Бойчук – Єпарх Коломийсько-Косівський УПЦ Київського патріярхату. Прощатися з покійним прийшли Михайло Вишиванюк – голова Івано-Франківської обласної держадміністрації, Василь Брус – голова Івано-Франківської обласної ради, представники районної і міської влади.

У проповіді Патріярх Любомир підкреслив, що „ми сьогодні маємо постановити, що його пам'ять буде жити не тільки в наших серцях, а й у наших ділах. І якщо ми це дотримаємо, то справді належно і тривало вшануємо пам'ять великої людини, вірного сина Церкви і Народу".

Після завершення чину Архиєрейського похорону тіло покійного Владики Павла похоронна процесія несла вулицями Коломиї до місця, де зводять новий катедральний храм Коломийсько-Чернівецької епархії. Біля підніжжя храму, будівництво якого розпочав новопереставлений Владика, його тіло знайшло вічний упокій.

о. Ігор Яців
прес-секретар Глави УГКЦ

Збори української громади Москви

МОСКВА, Росія. – 23 січня у Культурному центрі України регіональна громадська організація „Українці Москви", Московське товариство української культури „Славутич", з участю ради Об'єднання українців Росії, ради Федеральної національно-культурної автономії „Українці Росії" та Комітету громадян України, провела урочисті збори української громади Москви, присвячені вступу на посаду Президента України Віктора Ющенка. При переповненій великій концертній залі після виконання гимну „Ще не вмерла Україна" збори відкрив заступник голови Об'єднання українців Росії Юрій Кононенко, який зачитав привітання В. Ющенкові від імені українських організацій.

Учасники зборів висловили підтримку Президентові України В. Ющенкові, побажали здійснення його задумів в напрямі соціяльно-економічних перетворень, успіхів у надхненній праці з утвердження демократії і становлення української політичної нації, міцного здоров'я і гараздів в особистому житті. Зазначалося, що події виборчої кампанії яскраво свідчать про необхідність активного захисту інформаційного простору України, всебічного розвитку української мови, розбудови рівноправних взаємин з Росією. Висловлено сподівання, що майбутні благодатні зміни в Україні торкнуться і зв'язків Української держави з українцями в світі – заради спільної праці на користь і розвиток світового українства.

Українці Москви виступили проти популістських заяв щодо подвійного громадянства, другої державної в Україні мови тощо. На зборах були зачитані вітальні телеграми від українських громад з Калінінграду, Карелії, Томська, Сахаліну, Хабаровського краю, Мурманської і Магаданської областей, міста Набережні Челни в Татарстані. На зборах виступив Посол України в Російській Федерації Микола Білоблоцький.Після завершення зборів відбувся святковий концерт.

Олена Гончар

Невідомий злочин Росії

Наприкінці 2004 року Міжнародний суд з прав людини в Страсбургу, Франція, прийняв до розгляду справу про знищення 29 жовтня 1999 р. на дорогах Чечні мирних колон біженців, які йшли під білими прапорами. Про цю трагедію розповідає відомий журналіст-правозахисник Володимир Криловський з Нью-Йорку.

Протягом двох тижнів восени 1999 року усі російські засоби масової інформації оголошували, що 29 жовтня 1999 року для всіх, хто хоче втекти від Чеченської війни, відкриють „гуманітарний коридор" у всіх напрямках.

Депутат Державної думи Росії Володимир Рижков переконував чеченців без зволікань узяти найнеобхідніше і піти від бомб і снарядів за межі республіки.

З екранів телевізорів лунали погрози: „Всі, хто після 29 жовтня залишиться у будинках, вважатимуться бандитами і їхніми посібниками!". І все це було на тлі щоденних бомбувань і артобстрілів, на тлі масових руйнувань, горя, непоправних втрат.

29 жовтня 1999 року, з раннього ранку, на трасі Ростов - Баку, на інгушсько-чеченському кордоні утворилася довжелезна черга з авт втікачів. Російські військовики сказали, що о 9-ій годині почнуть пропускати їх. Але час минав, дорогу не відкривали, авт прибувало все більше. Після 10-ої години до юрби вийшов офіцер і сказав, що коридор для проїзду біженців відкрито не буде. Обурені люди стали, як могли (дорога була забита), повертати свої авта. А між автомобілями пішки йшли люди... Колона у три ряди розтяглася на 12 кілометрів і рухалася досить повільно. І раптом...

Розповідає **Бирлант:** *„Ми побачили в небі два літаки. Вони спокійно розвернулися над колоною і стали скидати на нас бомби...".*

Руслан Ангаєв: *„Літаки, заходячи над колоною, знову і знову били по ній! Хтось встигав вистрибнути, хтось згоряв живцем з усією родиною! В залишках автобуса люди кричали, волаючи до Аллаха. А літаки все били і били! Кожен їхній новий захід забирав людські життя!.. ...Поруч лежала людська рука, трохи далі - верхня частина жінки, а нижню її частину відкинуло кудись далеко...".*

Зара Шапієва: *„Я опритомніла і побачила, що мама вся в крові, батько (він сидів перед нами) зник кудись зовсім, у нашого родича Юсупова Дашалу відірвало руку, і він уже був непритомний. На асфальті лежали вбиті і поранені. Довкола були розкидані шматки людських тіл. Люди бігли від шосе прямо полем, було багато жінок і дітей!".*

А в цей самий час в іншому районі Чечні тривала холоднокровна розправа над іншою автоколоною втікачів...

Тоїта Еміева: *„Дорогою на Петропавлівське шосе ми об'їхали пагорб і побачили, що авто, яке рухалося перед нами, горить! І тут вдарило в наше авто! І білі прапори нас не рятували! З розташування федеральних військ, з гір, по нас прямим наведенням била артилерія! Відразу загинула моя сестра Маліка. Важко поранило Мадіну, мою другу сестру. Ми всі повистрибували з авта, залягли хто куди. Голову неможливо було піднести: з гір прицільно били снайпери. Батько підбіг до авта, щоб зняти тіла дочок. Мадіну він зняв, а коли знімав Маліку, позаду розірвався снаряд. Він усе-таки доповз до нас і сказав мамі: „Знаєш, що сталося з дочками?". Потім він опустив голову і більше її вже не підніс...".*

Абдулкерімова Алпату: *„Ми спокійно їхали з білими прапорами. Неподалік села Толстой-Юрт завернули за пагорб і потрапили під снаряд! Прийшовши до тями, я відповзла від авта, і тут ударив другий снаряд! В інше авто! Чотири з половиною години ми лежали – голови не піднести. Горіли авта, гинули люди, ми всі бачили це!".*

Нуреш: *„Трупи, які залишилися, просто екскаватором закопали... Нещодавно жінки наші їздили туди. Знайшли дитячі штанці, руку відірвану знайшли, волосся жіноче, клапті сукні".*

Разет Еміева: *„Я була під час розкопування. З'явилася рука жіноча. Показалася голова, волосся – ми зрозуміли, що це труп Зари Абдулкерімової. Зара була вагітна. Ще викопали трупи двох дітей – дівчаток з Червленої. Одна з них була грудною".*

Жоден уряд не зробив офіційної заяви з приводу того, що сталося! Вояк на базарі в Червленій розповідав людям, що вони спочатку відмовлялися відкривати вогонь по мирній автоколоні. Але командир сказав: „Є наказ і його треба виконувати!".

Серед відповідальних за цей злочин слід назвати генералів Володимира Шаманова (у військах у Чечні нічого не діялося без його відома), Віктора Казанцева, який командував у той час „антитерористичною операцією", міністра оборони Росії маршала Сергеєва, без особистого схвалення якого жоден генерал не зважився б на таке. Але це все – виконавці! Наказ (таємний, розуміється!) виходив, я переконаний, від верховного головнокомандуючого, тобто від президента Росії!

Володимир Криловський,
Нью-Йорк

„Помаранчеву...

(Закінчення зі стор. 1)

Кучми, не зміг отримати американської візи для поїздки у США. Окреме особисте попередження про те, що він не зможе в'їхати до жодної західньої країни, отримав міністер внутрішніх справ генерал Микола Білоконь.

Однак це не зупинило ані Кучму, ані його прихильників від того, щоб зайнятися такими відкритими та нахабними виборчими махінаціями, які були легко помічені сотнями незалежних спостерігачів. „Вони не могли виграти інакше", - пояснив британському журналістові один з київських оглядачів. Президент Росії Володимир Путін також вирішив підтримати кандидата від української влади. Але якщо Кремль і брав участь в українських подіях, то західні розвідки виявилися спритнішими, доходить висновку британський журналіст.

Західні спецслужби, як пише Том Манґолд, використовували інші технології – вони стежили за українською владою з допомогою супутників, підслуховували розмови та використовували старі відомі „брудні трюки". В центрі мережі, що включала частину офіцерів української СБУ та спеціяльно присланих до київських посольств працівників ЦРУ та МІ6 був Олег Рибачук, близький товариш Віктора Ющенка. Головним джерелом інформації для опозиції були українські спецслужби. Вони надавали інформацію Рибачукові, а він передавав її до американського та британського посольства.

Коли ж, попри всі попередження, стало зрозуміло, що „перемогу" Віктора Януковича забезпечують маштабні фальсифікації, країна стала наближатися до конфлікту. Сотні тисяч людей вийшли на вулиці. Західні експерти вважали, що найголовніше – уникнути провокацій, і якщо витримає молодь, витримає вся країна. Тому майже військову дисципліну забезпечували на Майдані підготовлені активісти „Пори", а за порадою західніх спецслужб агресивність натовпу гасили безперервні рок-концерти.

В таборі Кучми-Януковича вирішили спровокувати прихильників Ющенка появою донецьких шахтарів, але вони приїхали вже такими п'яними, що не були здатними навіть на провокацію. У штабі Януковича кажуть, що горілкою їх напоїли також за порадою західніх спеціялістів.

Коли не вийшло пересварити між собою виборців з різних таборів, влада пішла на відчайдушні кроки – вирішила придушити демонстрації з допомогою зброї. Увечорі 28 листопада близько 13 тисяч військових міністерства внутрішніх справ підняв по бойовій тривозі наказ генерала МВД Сергія Попкова. Але вірних режимові людей було мало вже і в цьому міністерстві. Через 45 хвилин телефони західніх дипломатів розривалися від повідомлень про те, що війська вирушили до Майдану Незалежности. Незважаючи на ніч та туман, сателітні зображення підтверджували рух колон до Києва.

За даними, на які посилається британський журналіст, американський посол повідомив про це секретаря Державного департаменту США Коліна Павела. Той подзвонив до Кучми, однак український керівник не взяв слухавки. Тоді посол США подзвонив до зятя Кучми Віктора Пінчука і сказав, що президенту не вдасться відкрутитися, не відповідаючи на дзвінок з Вашінґтону. У кількох телефонних розмовах та зустрічах Кучмі, Медведчукові та Попкову повідомили, що значна частина військових та СБУ вийшли з-під контролю уряду. Останній удар Кучмі завдало повідомлення від генералів СБУ про те, що вони збираються охороняти „невинних цивільних".

На закінчення Том Манголд зауважує, що перемога „помаранчевої революції", безумовно, належить самим українцям, але її святкуватимуть і ті люди на Заході, які вважають, що демократії інколи потрібний обережний поштовх для того, щоб 48 мільйонів людей могли скористатися нею вперше у своєму житті.

Марія Щур,
Радіо „Свобода"

Донецьк...

(Закінчення зі стор. 1)

нецьку таким чином робить свою частку для злагіднення політичних пристрастей в Україні. Недавно мені доводилось чути досить згірдливий коментар одного українського політолога, мовляв, навіть за УРСР Донеччина не висувала високих керівників, і трохи подумавши, додав: „Хіба що Ляшка".

Мова йшла про Олександра Ляшка, колишнього голову Ради міністрів УРСР, за нинішними мірками – прем'єра України. А це властне йому, прем'єрові Ляшкові, довелось в перших днях травня 1986 року пояснювати десяткам західніх журналістів, що сталось у Чорнобилі. Тоді усі чільні партійні керівники, як в Москві, так і в Києві, позникали і для пояснення страшного лиха висунули голову уряду Ляшка. Він, до речі, щойно пару років тому помер, але до того написав і видав три томи своїх спогадів, давав інтерв'ю в пресі. За умов свободи слова він публікував все, що десятиріччями ховав перед тоталітарною системою, частиною якої сам був. Серед іншого, в 1950-их роках Олександр Ляшко, як партійний керівник Донецької области, довідався про жахи сталінських репресій від донецьких поворотців з заслання. Один з них, після 18 років каторги, вказав на діючого донецького каґебіста, який за Сталіна по-звірськи знущався над ним. Олександр Ляшко почав робити заходи – по партійній лінії, звичайно – щоб цього чекіста притягнути до відповідальности. Він дійшов до оточення „першого" тоді в Україні, Миколи Підгорного. А той переказав: „Нехай ваш Ляшко не лізе в кадри КДБ. Це не його діло. Якщо будемо так поступати, то за два тижні розженемо органи. А без них жити не можна. Це має розуміти секретар обкому". Висвітлюючи жахи комуністичної системи на схилі свого життя, донеччанин Ляшко якоюсь мірою причинився до оздоровлення думки нинішніх дітей, які почали „помаранчеву революцію" і витіснили страх з голів своїх батьків і дідів.

Пригадується, як десь наприкінці 1994 року Донецьк відвідала делеґація американських експертів-економістів. Тоді економіка України серйозно хиталася, а важка індустрія Донбасу просто лежала трупом. Американці радили донецьким розвивати сферу обслуговування – готелі, ресторани, кав'ярні, щоб таким чином затруднити частину непотрібних безробітних. Донецьк, як виявилось, за це взявся. Коли я туди приїхав наприкінці 2000 року, в центрі міста вже діяла і шоколадна фірма „АВК", і нове спільне йорданськo-українське підприємство з виробництва мила. На окраїнах міста все ще були старі совєтські житлові будинки, які розвалювались, і ще старіші хати без води й ґазу, які побудував для шахтарів понад сто років тому Джон Г'юз (звідти колишня назва Донецька – Юзовка).

І саме там, на окраїнах міста, працював Вячеслав Коваль, який за ґранти добродійних фундацій створив Агентство реґіонального розвитку „Донбас". Основна робота цього аґентства – тренування молодих людей як громадсько-політичних активістів, те, що в Америці називають „empowerment" або здобуття своїх прав. Аґентство також тренувало безробітних шахтарів для праці з сучасними технологіями.

І саме в цей час народилася ідея „Кольчуги" – саме в Донецьку. А „Кольчуга" потрясла ґльобальну „оборонку", американську зокрема. Українська „Кольчуга" може „бачити" американський літак-невидимку „Stealth" пасивно, не засвічуючись як радар, і на віддаль значно дальшу, ніж, наприклад, американські літаючі системи „AWACS".

Про це я довідався від старого ракетника і справжнього героя нинішної України Володимира Горбуліна. Ще торік в серпні він описав в газеті „Дзеркало тижня", що таке „Кольчуга", та що ця система була повністю винайдена, запроєктована, фінансована і побудована в Україні, користуючись українськими талантами, українськими матеріялами і українськими грішми. Та навіть вантажівки, на яких це обладнання встановлене, – це кременчуцькі „КрАЗ"-и, про які колись говорили, що японські сталеливарні скуповують їх ... на брухт. Все це здійснено за дуже короткий час – вісім років (1993-2000).

Для цього фірма „Топаз" побраталась з Технічним університетом в Донецьку і таким чином не тільки спинила „витікання мізків" з України, але вчетверо збільшила кількість спеціялістів, яких затруднює.

Так що Донецьк – це не тільки „донецькі" (читай бандюги). Це один з ключевих складників модерної України, і варто за нього піднести келих доброго артемівського шампанського. (А Артемівськ, до речі, також в Донецькій області).

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

„Гуцульська коляда" Вірляни Ткач

Гуцули, яких сфотографував у Криворівні Александер Хантаєв

Скрипаль з Гуцульщини

НЮ-ЙОРК. – Відома і популярна в нашій громаді режисер, сценарист та експерименталіст Вірляна Ткач саме тепер з захопленням працює над новим проєктом, що має промовисту назву „Гуцульська коляда". Як це сталося, що вона так зацікавилася саме гуцульською колядою, що її обрала як головну дійову „особу" нової п'єси, розповідала Вірляна усім, хто хотів слухати, на відкритті цікавої фотографічної виставки в Ню-Йорку, що стала немов мистецькою реклямою для нового творчого задуму В. Ткач під назвою „Коляда", що матиме прем'єру в театрі „Ля Мама" в Ню-Йорку 4 березня і житиме на сцені щоденно до 20 березня.

Відкриття фотографічної виставки праць Александра Хантаєва і показ відео-твору Андреї Одежинської у мистецькій співпраці з Ватоку Уено відбулося в приміщеннях робітні театру „Ля Мама" 15 січня, і саме там, при відкритті, ми мали нагоду послухати вияснення Вірляни Ткач, що гуцульські коляди з Криворівні спонукали її використати цю тему як окрему театральну виставу. Вона вже двічі побувала зимою у Криворівні, захоплена місцевими старожилами, що свято зберігають традиції гуцульської коляди. Маючи гарячих прихильників свого нового задуму і навіть запевнення двох колядників з Криворівні, готових приїхати до Ню-Йорку, щоб взяти участь у виставі та відтворити живі зразки давніх гуцульських колядок, Вірляна розповіла про знамениті світлини, що їх зробив у Криворівні А. Хантаєв, і про свою працю над театральною виставою. На відкритті фотографічної виставки були присутні її виконавці – А. Хантаєв і А. Одежинська, а перед численною публікою, що відвідала виставку, виступили також добре відомі бандуристи Ю. Китастий та М. Андрець з концертом колядок з різних реґіонів України.

Численні відвідувачі виставки високо оцінили фото-твори А. Хантаєва, що вже в грудні були показані у Києві та у селі Криворівня, яке відвідувала В. Ткач з членами своєї групи, та яке надихнуло її до окремої фото-виставки та театральної вистави. Над виставою працювали разом з Вірляною у Києві мистці з Державного центру театрального мистецтва ім. Леся Курбаса.

Вислід цієї спільної праці побачимо в театрі „Ля Мама" в днях від 4 до 20 березня цього року.

О. Кузьмович

К. Карабиць диригує в Києві і Токіо

КИЇВ. – 26 січня у Києві відбулася прем'єра опери-ораторії „Київські фрески" композитора Івана Карабиця. За диригентським пультом стояв його син – Кирило, якого призначено на посаду керівника симфонічної радіо-оркестри Франції. Цю посаду він поєднує з працею в Національній опері України.

У Київ К. Карабиць прибув після концертів у Парижі, Ліоні, Тулузі. Одразу після прем'єри він відлетів до Японії, де диригуватиме симфонічною оркестрою в Токіо. Далі два концерти в Страсбурзі, а після цього – концерти в Еспанії та знову виступ у Страсбурзі з відомим скрипалем Володимиром Співаковим.

Богдана Ступку нагородили в Росії

МОСКВА, Росія. – Колишній мінстер культури України, відомий артист Богдан Ступка став лавреатом російської кінопремії „Золотий орел" за кращу чоловічу ролю другого пляну у фільмі „Водій для Віри" (режисер-постановник Павло Чухрай). Серед нагороджених також фільм Володимира Хотиненка „72 метри", режисер Валерій Тодоровський (за фільм „Мій зведений брат Франкенштейн"), Валентин Черних (за фільм „Свої"), актори Сергій Гармаш, Альона Бабенко, Валентина Тализіна, Сергій Безруков.

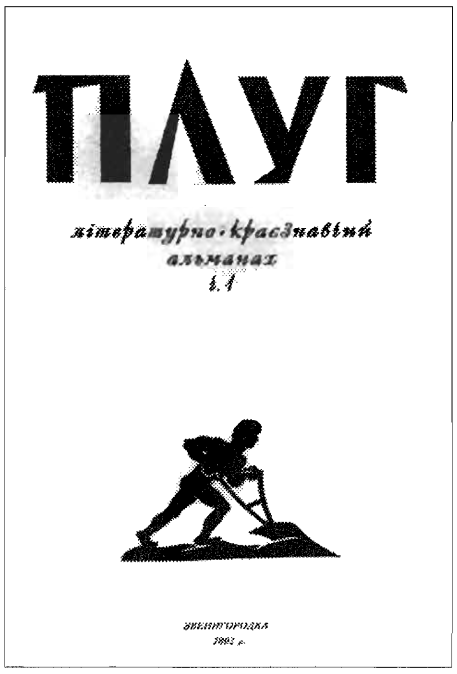
УНІАН

Журнал „Плуг" відроджено в Шевченковім краї

Щиро дякую за „Свободу" і опублікування моїх рядочків про відхід д-ра Олега Волянського. Мені до цього часу не віриться, що я вже ніколи не отримаю святкової листівочки від нього. Сум огортає, що наше життя таке швидкоплинне...

Вже давно лежить у мене напоготові альманах „Плуг", який я пересилаю до редакції „Свободи". Вже і друге його число вийшло в світ. А зараз ми готуємо третє число „Плугу", яке буде присвячене 190-літтю Т. Шевченка. До альма-наху ввійшли дослідницькі статті краєзнавців Валерія Бурія, Григорія Іванченка, Вадима Мицика, Володимира Хоменка, Олега Шатайла, поезія і проза авторів Шевченкового краю.

Віра Оберемок,
с. Русалівка на Черкащині

З поезії плужан 1920-их років

Степан Бен

О, хутори! Пронизані полинною печаллю
У згустках золотих і синіх вечорів,
Хто вип'є сон і сум ваш давній
І вийде сам із цих задимлених дворів?

* * *

Пливуть, шумлять і віють весни,
І ранки сплескують крилом,
А сонце кільчиться у плесах,
А сонце птицею – в село

Журнал „Плужанин", 1926 р.

Олесь Донченко

І ліс притих, і все щось слуха,
І позір ліг десь на лани,
Де від могил сивіє смуга
Й вітряк самотній вдалині.
А де ж музика та зелена,
А хто мене тут привіта?
Кружляє лист лапатий з клена,
Горить одежа золота.
Стоять кленів барвисті вежі,
Березки білі і сосна,
Які шаліють тут пожежі,
Яка тут рідна сторона!..
Свічки осінні запалили
І йдуть кудись у глушину.
Забуто сурми галасливі,
Зелену давню метушню.
І я стою, піти не смію,
І як сказать, сказать мені:
Гей, шуму дайте, буревію,
І сурм огнених, і борні...

Журнал „Плужанин", 1926 р.

За чепігами „Плуга"

Вступну статтю Михайла Іванченка з першого числа журналу „Плуг" подаємо зі скороченнями

Визвольна війна українства 1917–1921 років закінчилася його військовою поразкою. Боротьба продовжилася словом. Молоді письменники змагались між собою за „принади" футуризму, абстракціонізму, сюрреалізму, акмеїзму, конструктивізму тощо. На втіху большевикам запозичене безглуздя руйнувало український національний менталітет. Потім літературну анархію почав гнуздати московський Пролеткульт.

Голод 1921 року зоставив більшовиків поступитися, запровадити тимчасову Нову економічну політику з ринковими відносинами, попустити віжки літературному рухові. 5 квітня 1922 року заснувалася Спілка селянських письменників „Плуг". Ідею її створення подав байкар, редактор „Селянської правди" Сергій Пилипенко. До літературної ораниці потягнулися тоді найзавзятіші життєздатні плугатарі селянського кореня. Сергій Пилипенко виявився вправним господарем літературної ниви.

Плужани збиралися щопонеділка у Всеукраїнському селянському будинку столичного Харкова. У залі, серед виставлених справжніх плугів та борін, автори обговорювали свої твори. Колишній козак Гайдамацького полку, згодом курсант юнацької військової школи УНР, Володимир Сосюра читав свої поезії. Виступав з оповіданнями командир артилерійської батареї УНР Петро Панч (Панченко). Бентежив слухачів козак кінного полку ім. Гордієнка УНР, натоді студент Олександер Копиленко. Веселив гуморесками недавній журналіст УНР Остап Вишня (Павло Губенко). Мало хто з плужан не гартувався у вирі боротьби за самостійну Україну. Усі плужани плекали материнську мову і звичаї предків, любили отчу землю. Хіба вони могли стати ворогами свого народу?

Присутніх на вечірці зачаровував лірикою з власної збірки „Плуг" Павло Тичина. Сповідавсь віршами секретар Спілки Андрій Панів. Непідроблена щирість дзвеніла у віршах Анатоля Крашаниці, Петра Голоти (Мельника), Павла Усенка, Марка Кожушного, Федора Злидня, Івана Шевченка, Івана Кириленка, красуні Наталі Забіли. Та й у поемах Грицька (Гео) Коляди, у байках самого С. Пилипенка була повна розкованість.

Заворожували оповідання романтика Андрія Головка, козака УНР, а з 1920 року – червоноармійця. Слухачам подобались читання Сави Божка з його книг „Козаччина", „Хмельниччина", „Гетьманщина", „Над колискою Запоріжжя" та роману „В степах". Виступав з оповіданнями й недавній січовий стрілець Володимир Гжицький. Свої оповідання виносив на суд побратимів Григорій Епік. Виступали Василь Вражливий (Штанько), Анатолій Таль (Товстоніс), Михайло Биковець, Яків Качура. Читали власні гуморески Юхим Ґедзь (Савицький), Юрій Вухналь (Ковтун), Анатоль Гак (Антипенко). Дехто пробував сили в драматургії. Найліпше – Дмитро Бедзик, Василь Моринець, Василь Минко, Тодось Степовий. Вечорниці єдиної тоді письменницької Спілки відвідували й позаспілчани. Бували тут поети Валер'ян Поліщук, Василь Блакитний, Майк Йогансен, прозаїки Гнат Хоткевич та Аркадій Любченко, критики Олександер Білецький і Володимир Коряк, драматург Микола Куліш.

В творах плужан переважала селянська, отже українська самосвідомість з прагненням власної державности. Навіть фіктивної, еволюціонуючої до незалежности, як здавалося багатьом. Тож одні камуфлювалися під боротьбистів, інші свято вірили їхній політиці, а декого з наймолодших манила клясова боротьба з її уявними „загірними комунами". При становленні „Плуга" проявив сильну волю С. Пилипенко. Письменник діяспори Юрій Лавриненко (теж плужанин) згадував його „історичну, унікальну, незрівняну ролю організатора незалежної окремої видавничої бази, без якої ніякого українського Літературного Відродження 20-их років не було б".

На початку 1925 року „Плуг" мав 50 філій. До них входило 150 письменників та 800 студійців. З периферії почала творчо зростати Докія Гуменна. З Кавказу надсилала свої твори Варвара Чередниченко, яка при УНР вчителювала й розвивала „Просвіту" в Полтаві. У філії повітової Охтирки народилися перші вірші вічного бунтаря сімнадцятилітнього Івана Лозов'яги (Багряного). За поему „Скелька" (1928 р.) його загнано у далекосхідні зони, звідки він утік. У філіях „Плуга" розпочали свою творчість Олесь Донченко, Терень Масенко, Панько Педа, Василь Мисик, Лесь Гомін та ін. На плужанських вечорницях у Харкові, окрім диспутів, відбувалися вистави й концерти. Літературні гуртки „Плуга" діяли також у військових частинах, на фльоті, у школах червоних старшин. Видавництво „Бібліотека селянина" обслуговувало й півтора мільйона школярів.

Послідовно з'явилися альманахи. Щойно у лютому 1925 році з'явилося перше число двотижневика „Плужанин". Спілка селянських письменників виростала в окрему впливову партію, ідеологічно міцну українством, небезпечну для комункультури. Відтак Політбюро ЦК КП (б)У намагалося знесилити „Плуга". Від нього вокремився комсомольський „Молодняк" (1926 р.). З плужанської секції перетворилася в самостійну Спілка „Західня Україна". Тоді ж компартія зібрала Всеукраїнську Спілку пролетарських письменників задля „використання українського художнього слова, як знаряддя соціялістичного будівництва". І для поборювання „Плуга". З благословення ЦК КП(б)У до нього прилучився молодечий „Трактор" (1930), щоб тягнути його у бік комунії. Розмаїття організацій партія спрямувала на службу своїй ідеології.

Проте Другий Всеукраїнський з'їзд „Плуга" (квітень 1925 р.) виявив його невпокорену силу. Пов'язані між собою філії виникали і в районних містах. До них горнувся численний резерв сількорів. Плужани посилено вчилися у своїх та світових клясиків і скептично поглядали на промосковську владу. Зрештою комунурядовцям увірвався терпець. Колишній чекіст М. Хвильовий спровокував літдискусію 1925–28 років, накинувся на плужан памфлетом „Про сатану в бочці або про графоманів, спекулянтів та інших „просвітян". Українізація, як засіб совєтизації, не спрацьовувала. Під тиском ЦК ВКП(б)У „Плуг" скоротився з 222-ох літераторів до 136. Постанова ЦК ВКП(б)У від 8 квітня 1932 року „Про перебудову літературно-художніх організацій" неслухняного „Плуга" ліквідувала. Компартія взяла віжки літератури в свої руки.

Мало хто з плужан вцілів під репресіями Москви. Першим упав директор науково-дослідного Інституту літературознавства Сергій Пилипенко. Заарештованого 1933 року разом з О. Вишнею та О. Досвітнім його звинуватили у приналежності до УВО Євгена Коновальця і 3 березня 1934 року розстріляли. Водночас з Голодомором запалала інквізиція духовна. Село добивали разом з його речниками.

Наша національна література, навіть при освоєнні індустріяльних тем, не позбулася селянського світовідчуття. Плужанська борозна поглибилася у творчості Ліни Костенко, Василя Симоненка, Михайла Стельмаха, Григора Тютюнника, Миколи Вінграновського та багатьох інших. Сучасне життя виводить „Плуг" із забуття. Не прижилася комункультура, не закоріниться й маскультура. Наперекір споживацьким тенденціям, літературну ораницю не занедбають молоді плугарі.

Василь Дергач

Осіння пам'ять

Кипів неспокій. Ми жили в тривозі.
Сухі яри стрічались на путі.
Ми ж намагались
і в дрібненьких росах
джерела сили й радості знайти.
Зростали наші стебла і колосся
спішили наливатися, росли
І вирости зуміли і під осінь
врожаю перші зерна принесли.
І кривдою прибиті, як війною,
зросли й надії рутою рясною.
Сьогодні вже й
надбанками цвітуть.
І як же серцю знову не згадати
весну холодну, коли бідна мати
одна, без батька, нам стелила путь.

* * *

Михайло Іванченко

Так день-у-день
з прадавньої облоги,
Напевне, нам судилось на роду
Вбирать очима обрії тривоги,
Щоб зупинити будь-яку орду.

Тому і ходим сторожко за плугом –
Одна рука в чепігу уп'ялась,
Руків'я шаблі пригорнула друга,
Уста врагу сказать готові: „Зась!".

Дмитро Павличко: Україна втрачена для імперії назавжди

14 січня у Львові відбулася презентація нової поетичної збірки Дмитра Павличка „Пам'ять". Наступного дня він як Почесний доктор Варшавського університету поїхав до Варшави читати лекції про „помаранчеву революцію". Перед самим від'їздом Д. Павличко відповів для „Свободи" на декілька запитань Лесі Івасюк. Текст цієї розмови вміщуємо нижче.

– Відбулися вибори, на яких ми відстоювали свого кандидата в президенти. На Вашу думку, що спонукало маси до активних дій – страх знищення чи національна свідомість?

– Причиною „помаранчевої революції" в Україні був цілий ряд злочинних дій уряду, Президента, пропрезидентської більшости у Верховній Раді. Передання в руки декількох родин найважливіших об'єктів загальнонаціонального майна, знищення села через реформу, яка власників малих ділянок землі зробила рабами зайд-орендаторів, русифікація засобів масової інформації та перетворення їх на рупор вихваляння влади, переслідування та вбивства опозиційних політиків та журналістів, цинічне фальшування виборів 31 жовтня – це далеко не всі характерні ознаки режиму Кучми–Януковича. Іскра, від якої загорілось повстання народу – повторне фальшування президентських виборів 21 листопада. Але в пам'яті народу було все. І колінкування Президента Л. Кучми перед Москвою, особливо його підтримка Єдиного економічного простору, підступного пляну колишньої радянської метрополії знову втягнути Україну в повну залежність від Росії, і отруєння кандидата від народу В. Ющенка, яке було на руку режимові, що відверто агітував за В. Януковича...

Протест нації, повсталої 22 листопада, спричинений патріотичною свідомістю й страхом знищення всіх свобод і досягнень, яких домоглися громадські й політичні організації в Україні. Під помаранчевими прапорами разом виступали українці і росіяни, представники всіх національних груп в державі, бльок „Сила народу", цілий ряд національно-демократичних партій, а також партії соціялістів і промисловців. „Помаранчева революція" зформувала політичну націю України. Вона об'єднана на засадах демократії і свободи. Українська національна свідомість стала насамперед притягальною прикметою для всіх, хто бореться за світову демократію, европейські стандарти життя.

– Як Ви оцінюєте розвиток української свідомости протягом останніх десятиліть? Чи зникли „українські національні комплекси", котрі Ви згадуєте в своїй „Українській національній ідеї", і в чому взагалі проявляються зміни в свідомості українця?

– Нове покоління українців, яке не пам'ятає радянських порядків, сприймає Україну як державу, яка неодмінно буде европейською, демократичною і незалежною. Ідея европейськости української нації сьогодні є панівною у нашій свідомості. Цього не зрозуміли колишні радянські чиновники, які стали на чолі незалежної України. Для них москвоцентризм надалі залишається ідеологічною домінантою їхньої свідомости. „Помаранчева революція" продемонструвала непримиренний конфлікт між новим поколінням українців і режимниками, старими мастодонтами, що захопили владу в Україні після розвалу комуністичної московської імперії.

А захопили вони владу тому, що рухівці, які виборювали незалежність для України, нездатні були довести своє повстання до кінця, тобто для перемоги демократичних сил. Нездатні, бо були поділені між кількома вождями-дисидентами, які свої особисті інтереси поставили вище загальнонаціональних. В нас не було єдиного провідника. Ворожнеча між прихильниками В. Чорновола та Л. Лук'яненка довела до розколу Руху, створила умови для захоплення влади партійними та господарськими бонзами часів СРСР. Одначе така ситуація навчила українців єднатися. Комплекс отаманства відійшов у минуле. З'явився В. Ющенко – єдиний визнаний провідник народу. Роз'єднаність замінилася імперативом єдности. І разом з цим пропав комплекс меншовартости і занепадницького настрою, що супроводжував українців упродовж століть.

Перехід на бік української держави численних російськомовних українців засвідчив нову якість української свідомости.

– На тринадцятому році незалежности як Західня так і Східня Україна продовжує „варитися" в російськомовному середовищі. Чи не вважаєте Ви, що свідоме проведення політики русифікації продовжується й понині?

– Так. Це найбільша дисгармонія, яка існує навіть в сьогоднішній, пореволюційній Україні: інформаційний простір держави в руках русифікаторів. Потрібен час для того, щоб нова національна політика нового уряду кардинально змінила ситуацію. Тут повинен явити себе демократичний інтернаціоналізм, який дає можливість усім національним меншостям України розвивати свої мови і культури, але не дозволяє російській мові, яка була інструментом гноблення українського народу упродовж століть, забрати в української мови її право бути єдиною державною мовою. Революція, зрештою, показала, що російськомовне населення України не вимагає державного статусу для російської мови. Треба виявити терпеливість до зрусифікованих українців. Не забороняти їм вживати російську мову у побутовому спілкуванні і всюди, де є потреба зберігати рівноправність мов. Але нав'язувати українському народові російську мову як мову офіційну – це недопустимо. Російській мові ніхто в Україні не загрожує, крім тих недалекоглядних політиків, які прагнуть для неї державного статусу. Треба покінчити з вічним протистоянням: протиборством російської та української мови в Україні, а це неможливо зробити інакше, як тільки визнати за українською державотворчі функції, а за російською – право обслуговувати всіх, хто цього жадає, на рівні спілкування між людьми. І тільки там вона може мати державний статус, де українське населення переважають росіяни, наприклад, у Криму. Російська мова в Криму має сьогодні державний статус паралельно з українською і татарською мовою. Такий стан речей на півострові треба зберігати.

– Коли і за яких умов Европа визнає і сприйме Україну як свою органічну частину? Чому вона зволікає з прийняттям України в ЕС?

– ЕС внаслідок перемоги „помаранчевої революції" змінила своє ставлення до України. Тепер з Україною буде інша розмова в Брюселі. Керівники ЕС не будуть постійно оглядатися на Росію, як це було досі. Україна має реальні шанси почати переговори з ЕС про свій вступ до цієї організації. Певна річ, ми повинні негайно приступити до виконання багатьох завдань, що їх ЕС ставить перед державами, які стукають у двері европейської спільноти. Україна стала демократичною державою – це перша умова для нашої інтеграції з Европою. Але в господарському розвитку нам треба ще багато зробити, щоб Внутрішній валовий продукт в Україні дорівнявся бодай найнижчому продуктові в одній з держав, які входять до ЕС. Допоки Україна не матиме таких економічних показників, як Польща, Угорщина, Німеччина, вона не може ставити питання про свій вступ до ЕС.

Одначе, справа не в тому, чи Україна доможеться свого приєднання до ЕС у найближчі роки, а в тому, щоб домогтися якнайскорішого вступу до НАТО. Саме цього найбільше боїться влада Кучми–Януковича. В. Янукович в своїх передвиборних виступах взагалі відкидав право України мати будь-які контакти з НАТО. Але досвід наших західніх сусідів показує, що Україні насамперед треба домогтися вступу до НАТО. Тоді Україну не сприйматимуть як буфер між Европою і Росією. Належність України до НАТО – а цього можна домогтись за два-три роки! – відіб'є охоту всім, хто бажає обернути її на частину зреформованої імперії на Сході Европи.

– Перший напад на українську державність, замаскований під вибори, було відвернено. Думаєте, причетні до нього понесуть юридичну відповідальність? Коли чекати наступного нападу і в якій формі він може бути?

– Правильно кажете: „Напад на українську державність, замаскований під вибори". Юридичну відповідальність повинні понести всі, хто замішаний у справу активного, тайного, жорстокого фальшування виборів. Як ви знаєте, адмінструктури областей, де фальшування проходило з особливою уважністю з боку державних чиновників, вже розпадаються. Деякі з них очікують звільнення з посад. Без сумніву, новий президент і новий уряд вимагатиме від прокуратури провести слідство й покарати винних за законом, а не за поголосками та нашептами.

Я брав участь у передвиборній кампанії, агітував за В. Ющенка на Черкащині та на Херсонщині. Я переконався, що місцева влада під загрозою звільнення з праці забороняла вчителям, лікарям та іншим людям, праця яких оплачується з бюджету держави, брати участь у зустрічах зі мною. Вважаю, що районна та сільська адмінiструктури, які таким чином залякували людей, повинні понести покарання.

Президентські вибори 26 грудня програли три головні антинародні сили: комуністи, чиновники режиму Кучми–Януковича і церква Московського патріярхату. Якщо нова влада забуде про їхні злодіяння, наступний напад на українську державність можливий. Власне, не напад, а повільна, повзуча контрреволюція, апеляція до демократичного сумління, перефарбовування негідників у вірних слуг помаранчевого сонця. Допоки Україна не пов'яже свою долю з оборонними структурами НАТО, доти чатуватиме небезпека подібних нападів.

– Що для Росії більш небезпечне – виникнення другого Китаю на території малозаселеного Сибіру, поділ Росії між Японією, США і Китаєм чи існування незалежної України?

– Найбільша небезпека для Росії – це виховувати й пестити далі свої імперські почуття, триматись тоталітарних, великодержавницьких форм правління, переслідувати народи, що прагнуть до більшої автономности чи навіть до відокремлення від Москви. Існування незалежної України може стати великим благом для Росії, якщо вона справді захоче бути не пострахом, а партнером Европи. Без участи України Росія не може здійснювати важливих контактів з Европою та з Америкою. Ставлення Росії до України – це найглибинніший показник її демократії та цивілізації. Отже, проблема російської майбутности залежить не від взаємин Москви (добрих чи злих) з Китаєм, Японією та США, а від взаємин з Україною, яка показала ще раз під час „помаранчевого повстання", що вона є складовою частиною Европи. Свого часу Росії не вдалося зробити Польщу й Фінляндію частинами Росії. Не вдалось оросійщити й прибалтійські народи. Прийшла пора визнати Україну втраченою для імперії назавжди. Але не втраченою для нормальних, рівноправних взаємин з демократичною Росією.

– На останніх виборах Москва зазнала поразки і не змогла відстояти свої інтереси в Україні. Тепер вона розробляє нову стратегію. Якою вона може бути, на Вашу думку? Чи можливий в недалекому майбутньому територіальний розкол України, маю на увазі спроби розбити територію України на автономні реґіони чи федеральні землі?

(Закінчення на стор. 23)

Дмитро Павличко...

(Закінчення зі стор. 22)

– Територіяльний розкол України неможливий. Не вдалася й остання спроба розколоти Україну, що відбулася в час президентської виборчої кампанії, коли ставленик Москви програв, незважаючи на аґітацію на його користь самого президента Росії.

– Як ви оцінюєте перебування людей типу Черномирдіна, Гризлова, Лужкова в Україні, і хто може чи має право випровадити їх з території України?

– Міністерство Закордонних Справ України має право оголосити посадника Москви й посла Російської Федерації в Україні персонами „нон грата". Досі дипломатичне відомство цього не могло зробити з однієї причини: закордонною політикою за Конституцією України керує президент держави...

– Чи припускаєте Ви можливість обрання президента України Верховною Радою з числа депутатів і наскільки це може бути вигідно росіянам з огляду на їх прагнення вернути свої сфери впливу в Україні?

– Обрання президента України Верховною Радою плянувалося адміністрацією Л. Кучми. Фракція „Наша Україна", БЮТ й окремі депутати з інших угруповань провалили цей антинародний плян. Думаю, за найближче століття до цього парлямент України не буде повертатися. Я вважаю, що для України найкращою формою правління є президентсько-парляментська республіка. Верховна Рада України з великими труднощами формуватиме уряд, бо в ній нема й швидко не буде єдности політичної. Роля президента в Україні буде й надалі дуже великою, хоч, розуміється, деякі свої функції глава держави повинен віддати в руки місцевого самоврядування та парляменту. Президент України повинен мати право розпускати Верховну Раду, якщо вона не здатна буде протягом кількох тижнів зформувати свою більшість, а на її основі – уряд України. Для України також важливо, щоб обласні адміністратори призначалися в Києві, але їхні функції мали б обмежуватися стеженням за дотриманням Конституції на місцях. Не більше. Тому реформа в управлінні державою нам потрібна, але не така, як її плянувала адміністрація Л. Кучми.

– Як Ви дивитеся на спосіб ведення передвиборчої кампанії в Україні? В якій мірі у нас застосовується маніпулятивний елемент і яку ролю відіграє обман виборця?

– Сподіваюся, досвід фальшування виборів президента 31 жовтня і 21 листопада 2004 року залишиться в пам'яті законодавчого органу держави. Потрібен новий закон виборів президента, де були б враховані помилки попереднього закону. Та найважливіше тут питання добробуту виборця, тобто народу. Заможний народ неможливо підкупити, хоч махінації на виборах трапляються і в багатих демократичних країнах. Листопадово-груднева революція в Україні – це наука для виборців, які продали свої голоси, а ще більше наука для тих, що ті голоси купували. Це було повстання насамперед проти обману виборця, проти безсовісної крадіжки голосу людини владою, яка звикла красти заводи, шахти, комбінати...

Влада ніколи не думала, що український народ так дорого цінує свій голос, своє право на вільне волевиявлення. Ця злочинна влада з ганьбою закінчила своє панування. Це найкращий доказ того, що ведення виборчої кампанії в Україні – справа надзвичайно делікатна, що український народ не дозволить нікому обдурювати себе. „Помаранчева революція" не може стати вічною ґарантією дотримування закону дрібними чиновниками та урядовцями високих рангів, але вона змінила пам'ять народу, вписала до неї назавжди непокору фальшивій владі. Це той закон для виборів, який уже не скасує ні виконавча, ні законодавча влада.

P. S.: Нову книгу Д. Павличка „Пам'ять" (ISBN 966-7760-78-2) можна замовити у видавництві „Високий замок", м. Львів, тел./факс: 380 (032) 237-47-02, а також у видавництві „Основа", м. Київ, тел.: 380 (044)295-25-82.

Вечір в пам'ять Миколи Вінграновського

Ліда Палій і Микола Вінграновський в жовтні 1989 року на конґресі ПЕН в Торонто

Фото: Віталій Коротич

ТОРОНТО – На вечорі в пам'ять поета Миколи Вінграновського, організованому НТШ в Торонто в один з останніх днів 2004 року, довголітній друг М. Вінграновського Ліда Палій виступила із споминами та міркуваннями про відомого поета і прозаїка з групи „шістдесятників". Микола Вінграновський помер 27 травня минулого року. Ліда Палій – поет і лавреат премії Павла Тичини, якою наґороджують письменників поза Україною за їхній вклад в українську літературу.

Ліда Палій, коли це стало можливим при кінці 1980-их років, доклала багато зусиль, щоб вивести українську літературу, а головно українських поетів, на світову арену. Вона була активною в канадському ПЕН, канадській Спілці письменників, і першою намовила організаторів Міжнародного фестивалю авторів в Торонто („Toronto International Authors' Festival at Harbourfront") запрошувати українських письменників на читання своїх творів. За свій вклад в культурне життя міста вона одержала в 2003 році Ювілейну королівську медалю від канадського уряду.

З Миколою Вінграновським Ліда Палій познайомилися в 1960-их роках, коли вона, одна з перших зі Заходу, поїхала в Україну, щоб нав'язати контакти з письменниками в Україні. Микола Вінграновський народився в 1936 році, виростав на Миколаївщині. Він вчився і працював у Київській кіностудії, як також в Москві, в Інститутi кінематографії, де потрапив під крило кінорежисера Олександра Довженка. Ліда Палій підкреслила, що дружба з українським генієм вплинула на творчість М. Вінграновсього й скріпила у нього любов до України.

М. Вінграновський видав понад десять збірок поезій, ряд прозових творів, десятки поетичних повістей. У першій його збірці „Атомні прелюди" він порушив ґльобальні проблеми, однак, він завжди пов'язував ці світові проблеми з Україною. В наступній його книжці – „100 поезій" – його голос став більш ліричним, притишеним. Ліда Палій пояснила: „У Вінграновського домінують почуття і настрої душі й феноменальна емоційність. Від вирізнявся від інших, тоді ще молодих письменників, особливим багатством, поетичністю мови, милозвучністю, м'якоплинністю та музичністю. Іван Дзюба назвав його „чарівником слова". Ядром творчости поета завжди лишається любов до землі. Його тема: Земля – Народ – Україна. У цій тематиці, однак, немає у нього стереотипів, ні барабанної риторики".

В шістдесятих роках Максим Рильський у газеті „Вечірній Київ" похвалив Вінграновського, особливо відзначив „національну емоційну стихію та довженківське начало". Іван Дзюба підкреслював у вступі до однієї з пізніших збірок, що у Вінграновського – „органічна національність". М. Вінграновський любив жінок. В любовних поезіях він висловлює глибокі й чисті почуття, інтимність, шляхетність, ніжність та культуру вислову. Треба додати, що М. Вінграновський писав також численні вірші для дітей. Його фантастичність і казковість дуже подобається дітям.

Оксана Закидальська

ПОДОРОЖІ

Дольськ – забута сторінка історії

В минулому містечко, нині село Дольськ належало до Ковельського повіту. Це одне з давніх поселень Ковельського Полісся, про що свідчать кам'яні знаряддя праці, знайдені тут. Ще в сиву давнину ця місцевість приваблювала наших далеких пращурів: озеро, родюча земля, навколишні ліси з ягодами, грибами, звірами для полювання. Свою назву озеро, а від нього і все поселення, що знаходиться навколо нього, отримало від слова „долина": озеро Дольське знаходиться в природній заглибині, долині і, як на рівнинне Полісся, має високі береги. Саме озеро – природного походження, з джерельною водою, рибними багатствами, своєю красою приваблювало до себе наших далеких предків, а в другій половині XIII ст. на його берегах з'явилися ченці, які заснували святу обитель в ім'я Святителя Миколая. Були то ченці-колієти, найвірогідніше, Зименського Свято-Успенського монастиря, які спасались від суєти світу. Озеро Дольське з його навколишніми лісами саме було таким місцем для спасіння душ ченців-колієтів. Найімовірніше, що саме волинський князь Володимир Василькович і був фундатором тієї обителі, бо, як писав літописець, прославився він будівництвом храмів і монастирів.

Перша писемна згадка про Дольськ якраз і стосується монастиря Св. Миколая. Згідно з записами, знайденими в архівах князів Сангушків, бачимо, що в 1432 році обитель св. Миколая іменується вже давньою, їй в той час нараховували біля 150 років, тобто до часів князя Володимира Васильковича, який саме тоді правив у Володимирі, стольному граді Волинської землі.

Як відомо, давні монастирі, храми землі нашої будувались з дерева – найдоступнішого, найдешевшого матеріялу, тому ставали найпершою легкою жертвою природної стихії чи ворожого нападу. Монастирський храм Св. Миколая і будівлі біля нього були також дерев'яні. Монастир Св. Миколая підтримували і пізніші власники містечка Дольськ – з 1486 року Ядвіга Стецьковна Ламанова, а від 1503 року – князь Андрій Сангушко. Первісні власники села, українські шляхтичі отримали князівський титул з додатком „Дольські", пізніше вони поріднились з іншими князівськими родами і їх рід перервався.

1 квітня 1512 року польський король Сигізмунд видав грамоту, якою підтверджував право князів Сангушків на Дольськ, яким вони володіли до 1621 року. Дальшими власниками Дольська були з 1713 року шляхтич Микола Стадницький, а в 1759 році, за привілеєм короля Августа III, Дольськ разом з Турійськими маєтками передано воєводі Підляському Йосипу Осолинському. В 1795 році Дольськ отримав граф Мошинський, але на той час вже від монастиря Св. Миколая лишилось лише монастирський храм, який як парафіяльний діяв до 1840 року, а тоді був розібраний. В монастирському храмі була благодатна ікона святителя Миколая, до якої щорічно відбувались масові прощі з навколишніх сіл і містечок.

Яка подальша доля монастиря, невідомо, але можемо стверджувати, що не став він жертвою якоїсь насильницької руїни від рук татар чи інших нападників. Свідченням того є речі з монастирського храму, які зберігались в мурованому парафіяльному храмі Успення Божої Матері в Дольську, побудованого 1835 року старшим сином графа Федора Мошинського Петром за заповітом його батька. Храм Успення Пресвятої Богородиці знищили в 1944 році німецькі вояки.

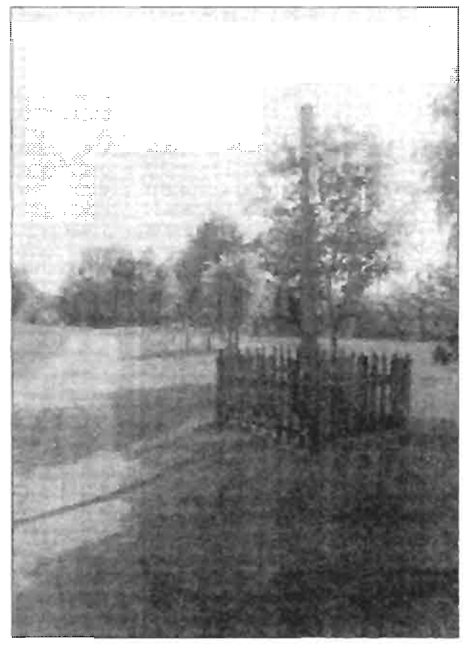
В Дольську існувала, паралельно з монастирським храмом, церква Вознесіння Господнього, яка зникла ще раніше. Про її існування засвідчувала ікона Воскресіння Христового, яка знаходилась в храмі Успіння Божої Матері, в окремому кіоті, з відповідним написом. Цей храм, також дерев'яний, був розібраний перед 1840 роком. В Дольську у XVII ст. існувала друкарня, в якій було надруковано на старій українській мові трактат Фоми Кемпіса „Про наслідування Христа".

Я побував у Дольську травневого сонячного ранку. Поруч озера, біля дороги Турійськ–Луків, підіймається новий дерев'яний храм св. Параскеви, збудований в 2000 році за допомогою вихідця з Дольська Віктора Тимошука – депутата Львівської обласної ради. Храм належить до УПЦ Київського Патріярхату. Літургію править українською мовою о. Ярослав Ковальчук. Від парафіян дізнаюся, що на запитання, які мене привели до Дольська, може відповісти вчителька-пенсіонерка Надія Цвигун, яка проживає в кінці вулиці Монастирської. А на початку цієї вулиці стоїть дерев'яний хрест-фігура, яким позначено місце, де стояв до 1944 року храм Успення Божої Матері.

Надія Дем'янівна зустрічає мене в своїй невеличкій, але дбайливо доглянутій хатині. Розглядаємо зібрані нею документи. Дізнаюся, що навіть всі давні топоніми села збереглись: вулиця Монастирська, урочища Вовчище, Романиха, Качаниха, Святе озеро та інші.

Від гостинної хати Надії Дем'янівни дорога привела мене до символічної могили перед сільським кладовищем біля шляху, що веде до озера Святого і села Туричани. На могилі – дерев'яний хрест, на якому таблиця з іменами 22 місцевих вояків УПА, які загинули за волю України. Довгі роки їх імена замовчувались, а нині повертаються з забуття славні імена та забуті сторінки нашої історії.

Володимир Рожко,
м. Луцьк

Хрест на місці храму Успення Божої Матері.

НА ДОЗВІЛЛІ

Сто років тому „Свобода“ писала...

В числі від 2 лютого 1905 р.:

В справі духовної часописи. Наш нарід, чи властиво люд наш, любуєть ся дуже в побожній лектурі і за нею питає. Перша користь практична з науки читаня для сельского хлопця або дівчини, щоби помолитись на книжці. Се гордість для їх родичів. Сей обяв запримітив я в часі моєї кільканайцятьлітної душпастирскої практики в східній части Галичини.

Много разів зайшовши несподівано до читальні або і до звиклої хати заставав я гурток людей при читаню побожних книжок. Варто поглянути, коли нераз вправний лектор читає виразно яку повістку релігійно-морального змісту і з як напруженою увагою слухає єго скуплений кружок слухачів. Слези видно в очах їх і чути побожні зітханя. Такі річи, видко, промовляють до чувства люду. По читаню розвиваєсь на той темат дискусія, полишаюча як найблагороднійші враження в серцях участників. Оказуєсь, що такі побожні повістки, легенди з житя сьвятих відповідають успособленю нашого люду і ділають додатно на єго релігійне образованє.

З другої знов сторони той самий люд любить веселі і забавні повісточки, приповідки і сьміховинки, щоби по тяжкій праци і серед тяжких невзгодин житя троха забавитись і розвеселитись. А як сего рода духовного розвеселяня і осолоди не знайде, то шукає її в корчмі і в піятиці. Отсе характеристична черта вдачі нашого руско-украиньского народа.

А насупротив дуже дивним являєсь факт, що наш сельский нарід річий практичних з єго власного фаху не радо читає.

* * *

Зъ Монесенъ, Па. Дорогі Братя и Сетры! Возьмѣмъ собѣ за примѣръ Єву Митрикъ, котра передъ кількома днями осталась вдовою зъ трома дрібными дѣтьми. Щобы она почала теперь на свѣтѣ, якобы єѣ покойный мужь не належавъ до нашого Р. Н. Союза? Чи має она якій маєтокъ тутъ, въ Америцѣ, або чи має ґрунтъ въ старімъ краю? Нѣ, немає нѣякого маєтку, а тыхъ триста долярівъ що дістала зъ головной касы Р. Н. Союза, стали єѣ дуже въ пригодѣ. Всѣ берѣть собѣ єѣ за примѣръ и скоро вступайте до братства и Союза, бо не знаєте що зъ вами завтра буде. Деякі люде кажуть, пощо менѣ вступати до Союза, я молодый и здоровый, нѣчого злого менѣ не стане ся. А я вамъ скажу, що и покойный Юрко Митрикъ бувъ молодый и не пяниця, ажь ненадѣйно прийшла смерть у підкосила його молоде житє. Веселый и здоровый пішовъ на нічь до роботы, зігрѣтъй напивъ ся зумной воды, и заслабъ. Коли прийшовъ до дому, вже бувъ смертельно хорый, а заки приѣхавъ лѣкаръ, вінъ вже померъ. Отже не відкладайте на пізнѣше, але чимъ скорше приступайте до Союза, бо коли, не дай Боже, стрѣне васъ яке нещастє, то потому будуть Васъ зъ гробу выкидати дѣти у жена, щосьте имъ нѣчого не лишили. **Якимъ Цимбала.**

* * *

Сестры, Русинки, лучѣмъ ся разомъ! Отсими словами, відзываєсь до васъ рускі дѣвчата и жѣнки, що живете тутъ въ Америцѣ, и сподѣюсь, що мій голос не прогомонить надармо.

Неразъ можна чути або читати, що які дѣти – така будучность народа, значить, які рускі дѣти, така буде будучність руского народа въ Америцѣ. Але чи подумавъ хто коли о тімъ, що які жѣнки и матери такі й дѣти? Тожь если хочемо, щобы рускі дѣти були добрі, працьовиті, тверезі, патріотичні, поступові, то мусимо передовсѣмъ старатись, щобы такими були ихъ матери, бо хтожь має більшій впливъ на характеръ и успособленє дитины якъ на єго рідна мати?

На жаль, до сего часу мало хто, про тоє думавъ; мы, рускі дѣвчата и жѣнки спали (хочь и не всѣ) а наши мужчины сварились и все ще сварять ся то за вѣры, то за попівъ, то за фонетику и етимольогію... Правда, наші браты, мужѣ и взагалѣ мущины попри безкорисну сварку здобулись у на щось лѣпшого. Побудували церкви и школы, мають брацтва и організаціи, мають свои часописи, читальнѣ и т. п., але все то переважно служить тілько для ихъ интересовъ і користи... Можемо мати організацію, котра бы дбала передовсѣмъ о наші жѣночі інтересы, помагала намъ полѣпшити нашу долю, розкривала намъ наші очи. Що більше, мы моглибъ мати навить свою руску жѣночу часопись, якъ мають: чешки – ческу, польки – польску и т. д., котра бы насъ просвѣчала, учила насъ якъ сповняти наші обовязки, заступала наші права. Все те можливе, єсли только злучимось разомъ зъ любовію, вѣрою и надѣєю на лѣпшу будучність. Але щобы до того всего могли мы дійти, мы мусимо хоронитись тихъ блудівъ, які робили и роблять наші братя, мужѣ, отцѣ и т. д. Мы мусимо злучитись всѣ якъ одна, безъ взгляду на те чи котра походить зъ Галичины, чи зъ Угорщины, або чи одна уніятка, а друга православна, чи яка тамъ. Всѣ а всѣ мусимо злучити ся разомъ.

Вправѣ кажуть, що „бабы“ не годні разомъ погодитись, але я вѣрю, що годні, єсли лишь имъ справдѣ ходить о якусь добру рѣчь, а не вывисшуванє себе понадъ другихъ, або щось подібного. Тому подаю підъ розвагу всѣмъ Сестрамъ Русинкамъ таку гадку:

1) щобы мы зійшли ся на мітинґъ, (найлѣпше до Джерзі Сити або Ню-Йорку, бо тамъ найбільше рускихъ дѣвчат и жѣнокъ), порадитись чи треба намъ такой жѣночой орґанізаціи.

2) щобы на тімъ мітинґу брали участь делеґатки зъ тихъ сестрицтвъ які вже суть у другі жѣнки. Створимо руску жѣночу организацію въ Америцѣ. Анна Курила.

В числі від 9 лютого 1905 р.:

Зъ Beaver Creek, Alta Can. Редакція „Свободы“ вже пару разівъ пригадувала намъ черезъ свою часопись, щобы мы дещо написали о заснованю нашихъ рускихъ шкілъ, однакъ жаденъ зъ нашихъ Русинівъ не хоче ся тымъ заняти. И я не стануcь тутъ широко розписувати, бо знаю, що се мій даремный трудъ, бо наші Русины забувають за нашу просвѣту, та за наші школы, и не звертають уваги на то, що то перша дорога, перша цѣлъ нашого житя, що намъ того конечно потрѣбно.

Чи вы Русины не бачите, що намъ бракъ просвѣты, що наші дѣти выховують ся мовь тас звѣрина, народы просвѣщені дивують ся зъ насъ, що мы такі недбалі и завдають намъ великого встыду! Они не можуть ся начудовати, що мы єсьмо такими темниками и не могуть собѣ того розяснити, звідки то такъ ся дѣє, бо они не знають, що то наша така недбалість.

Мы повинни на то памятати, що наша тота просвѣта єсть найдорозшій скарбъ, котрый єсть самымъ Богомъ даный. Тожь братя, мы повинні тотъ нашь скарбъ хоронити. А тымъ більше, щобы наші дѣточки не порівнювали ся до звѣрины, але до християньской дитины.

Чоловѣкъ въ молодімъ вѣку бере тото свѣтло за марну рѣчь, а прийшовши до повного свого розуму то часомъ й пожалує, що не вмѣє читати и писати, бо часомъ приключить ся въ житю, що на тотъ часъ не може найти писаря або такого, щобы дещо єму прочитавъ и за грошѣ, не то за выгоду. Пам'ятайте братя, що якъ мы не будемо ся о то дѣло старати, то сему нѣхто инчій не буде винуватый тілько мы самі.

* * *

Де єсть? Глядаю своєй жѣнки Антосѣ Репела зъ Новой вси, повѣтъ Новый Санчь, Галичина. По шлюбѣ въ другій день відійшла відъ мене, не знаю въ котру сторону. Хтобы знавъ, де она єсть, зволить менѣ подати єи адресу, а дістане $5,00 нагороды. Она має вітця въ Шенандорѣ, Па., зве ся Павло Репела. Nikola Zukowski, 201 Oak Str., Providence, R.I.

* * *

Ювилей Ивана Нечуя-Левицкого. Дня 1. сѣчня сего року святкували въ Кієвѣ ювилей 35-лѣтной літературной працѣ Ивана Нечуя-Левицкого, одного зъ перших повѣстярівъ у нашій літературѣ, якій у своихъ творах описувавъ житє-бутє усѣхъ верствъ нашого народа, а найлѣпші свої повѣсти написавъ власне зъ житя селянъ. На се свято зъѣхали ся у Кієвъ гостѣ зъ цѣлой Руси Украины. Въ недѣлю 1. сѣчня відбула ся заходомъ кієвского „Літературно-артистичного общества“ такъ зв. „академія“, на котрій численні представителѣ рускихъ товариствъ, редакцій и т. д. складали ювилятови привѣтні письма та выголошували промовы. Привѣтні письма надіслано зъ усѣхъ сторінъ нашой рідной землѣ, гостей було такожь дуже багато. Зъ Галичины і у Буковины явилось на тімъ святѣ 13 осібъ, представителѣвъ рускихъ товариствъ у Львовѣ, Перемышли, Коломыѣ та Чернівцяхъ. Вечеромъ тогожь дня відбув ся въ честь ювилята величавый беньketъ, на котрімъ выголошено много тоастівъ та промовъ и порѣшено віднести ся до комітету російскихъ міністрівъ зъ дома-ганємъ знесеня указу зъ 1876 року, якимъ заборонено на Украинѣ украинську мову в письменстве.

Після ювилею Котляревского въ Полтавѣ, Лисенка въ Кієвѣ, ювилей Нечуя-Левицкого въ Києвѣ, – се третє свято, яке зъєднало цѣлу Украину, хочь роздѣлену політично межи двѣ державы, въ одну велику сѣмю, яка такими спільными публичными обходами стверджує свои непередавнені права до етноґрафічной теріторіи украиньскихъ земель й дає доказъ, що нѣ злочины старой шляхотской Польщѣ та російскихъ царівъ, нѣ варварскі законы въ Росіи не зломили силъ и духа украиньского народа.

В числі від 16 лютого 1905 р.:

459 новыхъ членівъ. Въ мѣсяцю Сѣчню 1905 приступили до „Р. Н. Союзу слѣдуючі нові Братства и члены: *Товариство Сѣчь въ New York, N. Y*: Вѣлобрамъ Иванъ, Дашкевичь Фелѣксъ, Яворовскій Иванъ, Смолякъ Семенъ, Ханачовскій Иванъ, Ханачовскій Михаилъ, Пиндусъ Данило, Куриця Тимко, Онишківъ Миколай, Зазулякъ Иванъ. *М. Р. Н. С. въ Hartford, Conn*: Лейко Иванъ, Шемрило Кондратъ, Воробель Андрей, Шемрило Алексій, Кавецкій Стефанъ, Зѣлѣнка Стефанъ, Ноґасъ Михаилъ, Бохенко Иванъ, Шельґа Максимъ, Кунцьо Иванъ, Княжевичь Марта, Внукъ Прокопъ. *Бр. св. Арх. Мих. въ Latrobe, Pa.*: Варга Иванъ, Кампо Михаилъ. В. З.: Криницкій Андрей, Ґузелякъ Гнатъ, Цуцура Иванъ, Янчевскій Иванъ, Гунча Федоръ, Цуцура Данько, Шляхта Лука, Данько Лікачь, Риджаничь Иванъ. *В. 4.*: Костикъ Иванъ, Демковичь Петро, Фисякъ Текля, . *В. 5.*: Курнуцъ Йосифъ, Ляхъ Михаилъ, Ковачь Василъ (і т. д.).

В числі від 23 лютого 1905 р.:

Поговірки

Чому чортъ мудрый – бо старый.
Зъ дурною головою рукамъ и ногамъ бѣда.
На похиле дерево і козы скачуть.
Пусти чорта въ хату, то вінъ и на пѣчь суне, и ладаномъ не выкуришь.
Голодному завсе полудне.
Ситый голодному не товаришь.
Гірко запрацюй, солодко зѣжь.
Вчи лѣнивого не молотомъ, а голодомъ.
Вола голова не болѣла, якъ корова теля родила.
Сонъ – мара, Богъ – надѣя.
Спанємъ голоду не перебудешь.
Пусте пустого тримає ся.
На бѣдного гавкають и собаки.
Бѣда куца, а лихо чубате.
Дурневі смѣхъ, розумному слезы.

Мову того часу збережено

• РОЗШУКИ •

Розшукуємо сім'ю **БІЛОУСА ОЛЕКСІЯ АНТОНОВИЧА, нар. приблизно 1911 р. в селі** Тарасовичі, Київської обл., Вище-Дубечанського району. Розшукують діти його брата (Білоус Максим Антонович, помер в 1992 р.), Білоус Анатолій Максимович і Білоус Софія Петрівна

Писати на адресу. **Білоус Анатолій Максимович, 02002 м. Київ, вул Микільсько-Слобідська 4, кв. 212.**
Тел.: 8 050 331-3259

• РІЗНЕ •

Вийшла з друку художня книга ВІКТОРА ПОТЕРАЙЛА **„Довгорукий Юрій"**, де автор викладає свої погляди на творення давньої Української держави, тобто події, які тісно переплітаються з сучасним. Книгу можна придбати у автора за 20 дол. за адресою:
Viktor Poteryaylo,
25-21 31 Ave., #C21, LIC, NY 11106.

• ПРАЦЯ •

TAILOR/SAMPLEMAKER.

Custom Tailoring House seeks F/T Tailor. 5+ Yrs. Experience w/fine fabrics, canvas fronts, handset armholes. Excellent handwork. LIC, 1 stop from Manhattan. Call of FAX Resume.
Tel.: (718) 937-3636
Fax: (718) 937-3699

ЗМІНА АДРЕСИ

❑ **„Свобода"** ❑ **„The Ukrainian Weekly"**

СТАРА АДРЕСА:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

НОВА АДРЕСА:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

Зголошення присилати до:
Svoboda/The Ukrainian Weekly
P.O.Box 280, Parsippany, NJ 07054

На зміну адреси проситься долучити $1.00
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ 1-2 ТИЖНІ

„Відійшла людина”...

На вічну згадку Галі Клим в сорокодень закінчення її життєвої мандрівки

Хай цих моїх кілька слів буде жмутком „незабудок” на нову свіжу могилу... Раннє дитинство Галі проходило на сонячному Поділлі, яке в 20-их роках минулого століття все ще жило своїм прадавнім життям і звичаями – від мандрівного вертепу до гаїлок біля церкви, співу дівчат, що верталися з поля вечірньою годиною і плетення святоіванівських віночків. Польська пацифікація і згодом воєнні події сильно захитали не тільки тим рустикальним затишшям, але і цілим життям Галиної ґенерації, якій, за свої шкільні роки, довелося зазнати ще й совєтську і німецьку окупації.

Середню освіту одержала Галя ще в тернопільській гімназії „Рідна школа”, відомій зі своїх традицій релігійно-патріотичного виховання. Рівночасно з наукою в гімназії Галя починає заняття в Тернопільському Музичному Інституті, філії УМІ у Львові. Міцною заохотою для Галі стали інтенсивні, хоч короткі студії в клясі фортепіяну Василя Барвінського у Львівському УМІ.

Всі ті добрі початки і пляни перервала несподівана загроза другої окупації Галичини совєтами, а арешт батька більшовиками ще в 1941 році, перед їхнім відступом, змусив нас покидати рідний край. Тернопіль вже був підмінований німцями, наша хата розбита ґранатою. З кількома клуночками в руках почалася наша „еміґрація” – спочатку пішки до найближчих сіл, а далі – випадковими, часто тягаровими, поїздами, військовими вантажівками, що підбирали нас по дорозі „на захід”. Через Словаччину добилися до Відня і просто – в горезвісний табір Шратгофу, а згодом підземним коридором – в дещо кращі бараки багатонаціонального Ґунтрамсдорфу. Та й тут тільки перебули зиму. Відень вже горів на окраїнах від більшовицького наступу, коли ми знов опинилися на завантаженому шляху. Якийсь довжелезний важкий військовий транспорт – не питаючи, хто ми і куди, – підхопив нас і по цілоденній подорожі, так же безцеремонно, скинув в чудовому гірському закутку західньої Австрії, Ебензее. Тут ми були, мабуть, єдиною цивільною родиною „біженців”, поки в травні 1945 року американське військо відкрило глибоко в скелях існування концентраційного табору, і ми зустріли українську групу звільнених в'язнів. З їхньою допомогою переїхали до Мюнхену, де німецька влада передала в користування колишніх в'язнів старий шкільний будинок, що згодом став українським студентським гуртожитком під назвою „Фюріхшулє”.

Так почалося наше повоєнне „нормальне” життя, і для багатьох з нас, помимо всіх труднощів, поневірянь, голоду, – чи не найцікавіший і найбуйніший період нашої тривожної молодости. Понад п'ять років кипіло тут життя – студентське, політичне, мистецьке, наукове, навіть видавниче, і скільки люду перейшло скрипучими сходами школи та знайшло тут свій притулок!

Німці нерадо і за призначеним відсотком приймали чужинців до своїх високих шкіл, та Галі пощастило дістатись, за вступним іспитом, до відомої музичної школи „Staatliche Academie der Tonkunst”, в Мюнхені і мати право жити „на приватці” при німецькій родині. Прожиток, однак, виявився не простим. В нашій кімнатці зовсім не було огрівання, але стояло ліжко, стіл, два крісла і піяніно при стіні. Зимою в куточках стелі сріблився мороз, тож я до полудня вчилася в ліжку під доброю німецькою периною, а Галя вправляла на фортепіяні, розгріваючи червоні закостенілі пальці, поки приходив час іти до гуртожитку на „ein Topf” зупку і їхати на лекції до школи. Розвагою для нас всіх було зустрічатися щодня у Фюріхшулє, де відбувалися реферати на різні теми, студентські зібрання і конґреси, суботні забави, пластові сходини, спортові змагання та всякі патріотичні і мистецькі імпрези, в яких Галя брала постійну участь, акомпанюючи співакам, студентському хорові тощо.

В 1949 році я з мамою, що весь час жила в таборі Ді-Пі біля Мюнхену і постійно помагала нам своїми „керпакетами”, еміґрувала до Америки, а Галя кінчала ще свої студії. Не раз потім згадувала, як вона хвилювалася, коли їй за чергою випало здавати кінцевий іспит після відомого вже тоді студента, Вольфґанґа Саваліча. В 1951 році теж переїхала до США і замешкала в Нюарку. З того часу, після довгих років спільних мандрів і переживань, наші життєві стежки розійшлися.

Разом з іншими учителями музики Галя відновлює тут, в Америці, Музичний Інститут (УМІ) в Ню-Йорку, а згодом – власний відділ кляси фортепіяну і теорії в Нюарку-Ірвінґтоні, якому присвячує понад тридцять років дуже інтенсивної і самовідданої праці. Учні – а було їх понад сто – стали її власними дітьми, яких вона провадила не раз від восьмого року життя аж до коледжу. Кілька з них теж посвятилися музиці і зараз є викладачами у вищих школах. Галя весь час влаштовувала збірні чи індивідуальні концерти своїх учнів, змагання, дитячі інсценізації, маскаради, імпрези на добродійні цілі тощо. Будучи членом американської „Music Educatos Association”, багато часу і труду присвячувала компетиціям свого відділу з американськими школами і, яке було напруження й радість, коли її учні вигравали перші місця, помимо суворих комісій і точкування до сотої одиниці включно. Як акомпаніятор солістам, співакам, деклияматорам і місцевому хорові, вона постійно була зайнята на прерізних громадських імпрезах та концертах, включно з поїздкою хору до Риму. Для доповнення музичної освіти вона підготовила докладні скрипти з різних ділянок теорії музики, які використовувала для навчання своїх учнів і які зараз знаходяться в Україні для використання в шкільних підручниках. Будучи добродушної вдачі, Галя була, однак, дуже вимоглива до своїх учнів, але такою ж була до самої себе, готуючи власноруч з великою прецизністю афіші, програмки чи пізніші звідомлення і рецензії в пресі.

І раптом прийшов крах. Коли Галині учні, закінчивши УМІ, почали переходити на модерніші професії – комп'ютери, фінанси, закидаючи не раз зовсім зацікавлення музикою, – в Галі з'явилось почуття втрачених років праці, змарнованого часу і енергії... Початкові симптоми депресії швидко перетворились в довгу, затяжну недугу, до якої долучилось ще відкриття менаджіоми, наслідки прихованого (silent) паралічу і інші фізичні недомагання, які мучили Галю від 1986 року аж до її смерти. Постійні лікування в різних шпиталях та поступова втрата можливости самостійного проживання ще більше поглиблювали почуття депресії і фізичної неспроможности.

Закинувши зовсім музику, Галя ще деякий час працювала в Українському Народному Союзі, але від 1997 року перейшла на постійне проживання до мене. Я особливо вдячна її опікунці, що останні два з половиною роки займалася нею, як рідною мамою, читала їй, співала, молилася разом і не відступала від неї день і ніч.

Галя, на жаль, жила вже у своєму окремому світі, захмареному і безнадійному, крізь який, наче сон, пробивалися іноді імена її колишніх учнів, давніх друзів, рідних, осіб з її найближчого оточення. Життя гасло з дня на день, а жити так хотіла і не раз жалісно казала: „Сяню, Славцю, Бозю – рятуйте мене!”. Та Бозя зарядила інакше – в погідний ранок, 22 жовтня, покликала її до Себе, визволивши зо всіх душевних і тілесних мук земного життя.

Хай потойбічний світ буде кращим для Тебе, Галю, назавжди.

„Заплачуть рідні і сестра,
Заплаче скорбна Україна,
Бо в муках відійшла з життя
Частина нації – людина”.

(Від кузена Андрія Клима в Україні)

Сестра

Ділимося сумною вісткою, що 17 січня 2005 р. відійшов від нас
у Божу вічність на 94-му році життя улюблений
ЧОЛОВІК, ТАТО, ДІДІ і ПРАДІДІ

бл. п.

ТЕОФІЛЬ КУЛИК (ФІЛЬКО)

нар. 19 грудня 1911 р. у с. Яричів, Україна.

З великим болем і смутком залишилися:

дружина – ІВАНКА МАКСИМІВ КУЛИК
син – ТЕОФІЛЬ з дружиною БАРБАРОЮ та дітьми
дочки – ОЛЯ з мужем ЕРКОМ ПАЛИДОВИЧ, дітьми і внуками
– МАРУСЯ ВЕНҐРИН з дітьми і внучкою
– ХРИСТИНА з мужем КЕННИ КУЗМИК, дітьми і внуками
племінник – ОЛЕГ з дружиною МАРІЙКОЮ МАКСИМІВ, дітьми і внуками.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 1 лютого 2005 р. відійшов
у вічність на 82-му році життя, наш найдорожчий і незабутній
МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

бл. п.

ВОЛОДИМИР ВОЗНИЙ

нар. 27 грудня 1923 р. у Львові.

ПАРАСТАС відбудеться в понеділок, 7 лютого 2005 р. о год. 7-ій веч. в українській католицькій церкві св. о. Миколая у Філядельфії.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбудуться у вівторок, 8 лютого 2005 р., о год. 10-ій ранку в українській католицькій церкві св. о. Миколая у Філядельфії, а опісля на цвинтарі св. Марії у Fox Chase, PA.

Залишені у глибокому смутку:

дружина – ІВАННА
син – КОНСТАНТИН з дружиною МАРІЄЮ
дочка – МАРТА з чоловіком БОГДАНОМ
внуки – ДИМИТРІЙ, МИКОЛА, МАРКО, РОМАН
сестрінка – ДУДУНЯ
братанки – ХРИСТИНА, ЛІДА, ПЕТРО, ВІКТОР
ближча і дальша родина в Америці, Канаді й Україні.

Вічна Йому пам'ять!

У глибокому смутку повідомляємо, що в середу, 26 січня 2005 р.
відійшла у вічність наша найдорожча
МАМА, БАБЦЯ та СЕСТРА

бл. п.

КАТЕРИНА МИСЬКО

нар. 9 січня 1910 р.

ПАНАХИДА ВІДБУЛАСЯ в понеділок, 31 січня 2005 р. в похоронному заведенні „Humiston” у Кергонксоні, Н.Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися у вівторок, 1 лютого в українській католицькій церкві св. Трійці у Кергонксоні, Н.Й., а відтак на українському цвинтарі св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Залишені у глибокому смутку:

син – БОГДАН
донька – ОРИСЯ
внуки – АНДРІЙ і ТОМ
сестра – АННА КОВАЛЬЧУК

Вічна Її пам'ять!

У ДВАДЦЯТИЛІТТЯ РІЧНИЦІ СМЕРТИ
НАШОЇ НАЙДОРОЖЧОЇ
МАМИ і БАБУНІ

бл. пам'яті

ЕВФРОЗИНИ ЙОСИПИ ВИНАР

з дому ДОРИК

(*10.XI,1896 – †18.II.1985)

колишньої директорки дівочої школи ім. Бориса Грінченка у Львові,
заслуженого довголітнього педагога в українознавчій школі в Клівленді,
дружини бл. п. проф. ІВАНА ВИНАРА
директора дівочої гімназії Рідної Школи Фундації І. Кокорудзів у Львові.

ПАНАХИДИ за спокій душі Покійної будуть відправлені в таких церквах:

в церкві св. Андрія при Гертц Рд., у Пармі
в неділю, 20 лютого 2005 р., о год. 12-ій пол.;
у церкві св. Преображення, в Денвері
в п'ятницю, 18 лютого, 2005 р., о год. 8-ій ранку;
в храмі св. Юра, у Львові,
в п'ятницю, 18 лютого, 2005 р., о год. 11-ій ранку.

Про ласкаві молитви за душу Покійної просять:
син БОГДАН та внуки ТАРАС, МИХАЙЛО і РОКСОЛЯНА;
син ЛЮБОМИР з дружиною АНЕЮ і внучка НАТАЛКА;
та родина в Канаді і Україні.

Вічна Їй пам'ять!

Відзначуючи двадцятиліття смерти нашої найдорожчої МАМИ

бл. п.

ЕВФРОЗИНИ ВИНАР з дому ДОРИК

жертвуємо 2,000 дол. на Інститут Дослідів Української Діяспори
Національного Університету „Острозька Академія".

Сини:

Богдан Винар і Любомир Винар

УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО
ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА

СВІТОВА РАДА УКРАЇНСЬКОГО
ІСТОРИЧНОГО ТОВАРИСТВА

РЕДАКЦІЯ ЖУРНАЛУ
„УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИК"

з великим сумом повідомляють українське
громадянство та членів Українського Історичного
Товариства в діяспорі й Україні, що 28 січня 2005 р.
у Монтреалі (Канада) відійшов у вічність на 89 році життя

бл. п.

д-р МАРКО ДМИТРОВИЧ АНТОНОВИЧ

(7.VII.1916 – 28.1.2005)

видатний український історик і літературознавець, будівничий української національної культури і організатор українського наукового життя, член-засновник і колишній заступник голови Українського Історичного Товариства, колишній співредактор журналу „Український Історик", видатний Президент Української Вільної Академії Наук у США, автор численних наукових досліджень, редактор наукових збірників і журналів та видатний суспільно-політичний діяч.

Марко Антонович, внук славного історика Володимира Антоновича
і син видатного вченого Дмитра Антоновича продовжував і
репрезентував світлу київську наукову традицію в УВАН і УІТ.
Марко Дмитрович ціле своє працелюбне життя присвятив
національно-державному відродженню Батьківщини – він був
полум'яним патріотом України.

Горем опечаленій дружині Мирославі і родині в Канаді і Україні
складаємо найглибші співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Ділимося сумною вісткою, що 28 січня 2005 р.
на 89-му році життя відійшов у вічність

бл. п.

д-р МАРКО ДМИТРОВИЧ АНТОНОВИЧ

дійсний член і президент (1993 – 1997 рр.)
Української Вільної Академії Наук у США

Висловлюємо глибокі співчуття
дружині МИРОСЛАВІ АНТОНОВИЧ, дітям і внукам.

Мир Його душі і вічная пам'ять у наших серцях!

УПРАВА УВАН у США

---

*За мову і зміст
посмертних оголошень подяк
редакція не відповідає*

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • Марійка Осціславська 973-292-9800 #3040